

ročník 25
1/2017

březen 2017

www.cmkpuz.cz

pozemkové úpravy

ČASOPIS PRO TVORBU A OCHRANU KRAJINY: TEORIE A PRAXE

Soutěž Společné zařízení roku 2016

Pozemkové úpravy

ČESKOMORAVSKÁ KOMORA
PRO POZEMKOVÉ ÚPRAVY

Novotného lávka 5 Tel.: 221 082 270
116 68 Praha 1 Fax: 222 222 155
E-mail: cmkpu@cmkpu.cz
www.cmkpu.cz

ISSN 1214-5815
MK ČR: E 19402

Březen

2017

OBSAH

Str.

1. Úvodní slovo představenstva ČMKPÚ
2. Regenerace zemědělské krajiny v ČR
*RNDr. Pavel Novák, Ph.D.
Ing. Vladimír Mackovič*
5. Režim potvrzování GP – určení hranic pozemků PÚ
Ing. Lubor Pekarský
6. Soutěž roku 2016 společných zařízení
– projekty 1. místo (*Redakce časopisu*)
8. Vývoj časové náročnosti a cen pozemkových úprav
Ing. Lubor Pekarský
14. Příprava vyhlášky o stanovení hodnocení erozního
ohrožení půdy, přípustné míry erozního ohrožení
a opatření ke snížení erozního ohrožení
Ing. Petr Chmelík
15. Rezort zemědělství počítá s pozemkovými úprava-
mi ve své strategii s výhledem do roku 2030
Redakce časopisu
16. Státní pozemkový úřad prezentoval svoji činnost
na mezinárodní konferenci
Ing. Hynek Jordán
16. Příklad spolupráce Pobočky Domažlice KPÚ Plzeň-
ského kraje s obcí Puclice v protipovodňové ochraně
Redakce časopisu
17. Informace o probíhajících výzkumných projektech
programu QJ – Program Komplexní udržitelné systé-
my v zemědělství 2012–2018 „KUS“, podprogram:
Udržitelný rozvoj lesního a vodního hospodářství
a ostatních oblastí zemědělství
Redakce časopisu
18. Odvolací řízení v procesu pozemkových úprav
Ing. Jitka Homoláčová
21. Nové technologie v oblasti identifikace plošných od-
vodňovacích zařízení ...
RNDr. Lenka Tlapáková, Ph.D.

Obálka str. 3/4 – Soutěž Společné zařízení roku 2016

**Fotografie první strana obálky „Soutěž Společné za-
řízení roku 2016“. – Realizace biokoridoru KoPÚ Bě-
chary.**

*Specializovaný vědeckotechnický časopis pro projek-
tování, realizaci a plánování v oboru pozemkových úprav
a tvorby a ochrany krajiny.*

Landscape design

*A specialized scientific and technical journal dealing
with land consolidation, creation and protection of lands-
cape and related subjects.*

Šéfredaktor: **Ing. Václav A. MAZÍN, Ph.D.**

E-mail: v.mazin@spucr.cz,

alexandr.vaclav.mazin@seznam.cz

GSM: +420 602 192 576

Zástupce šéfredaktora: **Ing. Pavel GALLO**

E-mail: pavel.gallo@gallopro.cz

GSM: +420 603 330 657

Redakční rada:

**prof. Ing. Miroslav DUMBROVSKÝ, CSc.,
Ing. Petr CHMELÍK,
doc. Ing. Luboš JURÍK, Ph.D.,
Ing. Kamil KAULICH,
Ing. Václav MAZÍN, Ph.D.,
Ing. Martin NERUDA, Ph.D.,
Ing. Pavel NOVÁK, Ph.D.,
Ing. Jana PODHRÁZSKÁ, Ph.D.,
Ing. Michal POCHOP,
Ing. Mojmír PROCHÁZKA,
Dr. hab. Ing. Wojciech PRZEGON,
prof. Ing. Petr SKLENIČKA, CSc.,
Ing. Jaroslav TMĚJ,
prof. Ing. František TOMAN, CSc.,
Ing. Radka VÁCHALOVÁ, Ph.D.,
Ing. Jan VOPRAVIL, Ph.D.**

Vydává Českomoravská komora pro pozemkové úpravy, Novot-
ného lávka 5, 116 68 Praha 1, www.cmkpu.cz. ISSN: 1241-5815,
Registrace MK ČR: E 19402.

Vychází čtyřikrát ročně. Celoroční předplatné je 600,- Kč.
Cena je konečná – vydavatel není plátcem DPH.

Objednávky předplatného a reklamace dodávky časopisu
cmkpu@cmkpu.cz.

Objednávku inzerce zasílejte elektronicky na
v.mazin@spucr.cz.

Sazba a tisk: TEMPO PRESS, Kladenská 140, 258 12 Úho-
nice. Tel.: 776 498 055, E-mail: tpress@centrum.cz.

Vybrané příspěvky jsou recenzovány. Za obsah rubrikových
příspěvků odpovídají autoři. Názory autorů příspěvků nemusí
vyjadřovat postoje a stanoviska redakce. Neprošlo jazykovou
korekturou. Neoznačené fotografie – archiv redakce. Redak-
ce uvítá pozitivní a konstruktivně laděné komentáře i kritic-
ké připomínky a názory. Rozsah diskusního příspěvku by ne-
měl přesáhnout 2 normostrany. Pokyny autorům pro publika-
ci příspěvků na www.cmkpu.cz. Časopis vychází od roku 1992.

Úvodní slovo představenstva ČMKPÚ

Představenstvo zdraví všechny odběratele časopisu a přeje hodně úspěchů v roce 2017. Představenstvo děkuje za přízeň 99 odběratelům časopisu a také redakční radě, která dokázala po krizi v roce 2013 udržet odbornou úroveň časopisu. Během posledních třech let se dařilo publikovat v každém čísle minimálně jeden článek, který byl na úrovni recenzovaného příspěvku. Pro obor pozemkových úprav je také dobré, že časopis dává prostor začínajícím autorům z bakalářských a magisterských prací. Také občas pracovníci SPÚ přispějí zajímavými informacemi jak z legislativy, tak z praktických příkladů realizací společných zařízení.

Komora v současnosti projednala akční plán seminářů a konferencí, která by na základě dohody s SPÚ proběhly v letošním roce. Také v některých regionech spolupracuje ČMKPÚ s Celostátní sítí pro venkov při propagaci pozemkových úprav formou místních seminářů.

Stručný komentář k březnovému časopisu Pozemkové úpravy 1/2017:

Hlavní téma časopisu se věnuje vítězným stavbám Soutěže roku společných zařízení 2016. Protože slavnostní vyhlášení výsledků soutěže proběhlo až 23. 3., zpozdila se distribuce tohoto čísla, čímž se omlouváme všem odběratelům.

Odborná část časopisu začíná článkem RNDr. Pavla Nováka Ph.D. a Ing. Vladimíra Mackoviče na téma územního plánování a zemědělské části krajiny. Popisuje současné přístupy chápání udržitelného rozvoje krajiny ČR. Autoři uvádějí, že u nás chybí ústřední orgán s jednoznačnými kompetencemi, který by zodpovídal za celostní chápání udržitelného rozvoje krajiny. Stávající resortní přístupy nepostačí zejména pro to, že nejsou účinně koordinovány. K tomu je možné podotknout, že i jiné strategické materiály postrádají prioritní přístup k rozlišení nejzávažnějších problémů. Zároveň praxe postrádá výkonné a zodpovědné instituce, které by byly kompetentní přijmout nepopulární řešení konkrétních opatření v krajině. Článek se dále zmiňuje o hledání potřebného konsensu s vlastníky a uvádí jako vzor způsob projednávání plánu společných zařízení v rámci komplexních pozemkových úprav.

S tímto úvodním článkem, který konstatuje celkově neuspokojivý stav v uvádění konceptu udržitelného rozvoje krajiny, kontrastují uveřejněné výsledky soutěže roku společných zařízení, které byly slavnostně vyhlášeny 23. 3. 2017 v Senátu ČR. Tyto konkrétní výsledky realizované v zemědělské krajině dokazují, že pozemkové úpravy nejsou jenom koncepční a plánovací podklady, ale i projekční a hlavně investorská činnost Krajských pozemkových úřadů trvající dvacet let.

Dále se číslo časopisu zmiňuje o probíhajících výzkumných projektech VÚMOP Praha v. v. i. v rámci programu Komplexní udržitelné systémy v zemědělství. Jedná se o sedm projektů, které se více či méně dotýkají

pozemkových úprav jako nástroje potřebných změn souvisejících s novou strategií resortu zemědělství. Tento strategický materiál s výhledem do roku 2030 byl prezentován pracovníkům resortu v Kongresovém centru v Praze 24. 1. 2017. Materiál uvádí pozemkové úpravy jako příklad správné praxe i do budoucnosti (viz příspěvek).

Číslo časopisu je doplněno informacemi, které se týkají nově otevřeného dotačního programu na údržbu a opravy polních cest, realizovaných v rámci pozemkových úprav a informace Ing. Jitky Homoláčové z Odboru metodiky a řízení pozemkových úprav SPÚ Praha, týkající se odvolání proti rozhodnutí o pozemkových úpravách Státního pozemkového úřadu. První informace se týká podpory malým obcím, na které byly převedeny investice z pozemkových úřadů, a nedostává se jim potřebných financí z provozních prostředků. Druhá informace potvrzuje, že odpor účastníků řízení proti pozemkovým úpravám je v porovnání s výsledky celého procesu zanedbatelný. V roce 2016 bylo vydáno 151 rozhodnutí což představuje cca 67 900 účastníků řízení, z nichž uplatnilo podání 215 vlastníků pozemků, ale jen 37 bylo přijato jako odvolání. Z těchto odvolání pak bylo odvolacím orgánem zrušeno jen 9.

Zvláštním příspěvkem tohoto čísla časopisu je článek Ing. Lubora Pekarského, místopředsedy Komory geodetů a kartografů, který se týká časové náročnosti zpracování pozemkových úprav a následně i jejich ceně. Tento příspěvek zazněl již 1. 12. 2016 na semináři, který pořádalo občanské sdružení Nemoforum, ČÚZK a SPÚ v Praze. Představenstvo ČMKPÚ rozhodlo na zasedání 22.2 o uveřejnění článku v časopise Pozemkové úpravy. Údaje publikované Ing. Luborem Pekarským budou porovnány s řadou výsledků získaných při provádění Typologie území ze strany poboček KPÚ. Ta by měla specifikovat náročnost veřejné zakázky.

Představenstvo ČMKPÚ

V závěru loňského roku nás opustil dlouholetý předseda Středočeského pobočného spolku ČMKPÚ Ing. Miloslav Jebavý, který se zasloužil o vysokou odbornou úroveň ČMKPÚ.

Pozoruhodný je však i jeho odborný profil.

Ing. Miloslav Jebavý byl již od r. 1989 odpovědným investorem a projektantem v geodetickém oddělení Kovoprojektu Praha s.p., kde pracoval jako vedoucí. Jeho pracovní náplní byla tvorba základních map závodů, účelové mapování pro projekty, geodetické práce ve výstavbě a analýza geodetického software.

Od r. 1994 byl zaměstnán ve firmě Gepard jako vedoucí oddělení projektantů pozemkových úprav a jednatel společnosti zabývající se geodetickými pracemi pro pozemkové úpravy, a od r. 2000 projektováním pozemkových úprav.

Děkujeme

Českomoravská komora pro pozemkové úpravy, z.s.

TÉMA

Regenerace zemědělské krajiny v ČR

RNDr. Pavel Novák, Ph.D., Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.
Ing. Vladimír Mackovič, autorizovaný krajinařský architekt

Abstrakt

Podstatnou část krajiny tvoří zemědělský půdní fond, který představuje více než 50 % území ČR. Zemědělsky obhospodařované území má řadu specifických atributů, které lze v souhrnu označit jako fenomén zemědělské krajiny.

V 70. a 80. letech minulého století probíhala v Československu poslední vlna intenzivních zásahů do organizace zemědělského půdního fondu. Jeho parametry byly upravovány tak, aby vyhovovaly zejména intenzivním formám zemědělského velkovýrobního hospodaření. Intenzifikační zásahy do zemědělské krajiny však zvýraznily řadu potenciálně negativních faktorů v území jako je například erozní ohroženost, ekologická labilita území, snížení prostupnosti krajiny. Prostorové parametry zemědělské krajiny v ČR jsou od té doby předimenzovány.

Se změnou společenských poměrů došlo ke zrušení centrálně řízeného zemědělství a byl opuštěn strategický cíl soběstačnosti v produkci zemědělských komodit mírného pásma. Ale velkovýrobní parametry zemědělské krajiny se dosud výrazněji nezměnily. Mimo jiné vyhovují nájemnému způsobu zemědělského hospodaření, které užívá cca 80% zemědělské půdy.

Zemědělská krajina má kromě produkčního potenciálu také výrazný význam pro koloběh vody, protipovodňovou ochranu území, pro doplňování zásob podzemních vod, pro ekologickou stabilitu na místní úrovni apod. Řada adaptačních opatření reagujících na extrémní výkyvy počasí je také vázána na organizaci zemědělského půdního fondu. Existuje tak množství podnětů a důvodů pro systémovou korekci a regeneraci současného charakteru zemědělské krajiny. Při ní se však musí zohlednit:

- obnovení institutu vlastnictví,
- nutnost specifikace a odůvodnění veřejných zájmů v zemědělské krajině,
- nezbytnost systémového přístupu k řešení územních problémů, které mají vazbu na zemědělskou krajinu.

Systémová regenerace zemědělské krajiny musí vycházet z diagnózy zemědělského půdního fondu v zájmovém území. Hlavní cíl regenerace spočívá ve vytvoření či obnovení těch atributů a parametrů zemědělského půdního fondu, které představují jednu z nezbytných podmínek udržitelného rozvoje zemědělské krajiny.

Zemědělská krajina byla deformována veřejnými prostředky a tak i její regeneraci musí finančně a organizačně zajistit stát. Chybí však ústřední orgán s jednoznačnými kompetencemi, který by zodpovídal za celostní chápání udržitelného rozvoje krajiny ČR. Stávající resortní přístupy ke krajině nepostačují zejména proto, že nejsou účinně koordinovány. Například nejsou dostatečně provázány resortní „krajinařské“ koncepce a jejich provádění konkrétními krajinařskými opatřeními.

Řadu problémů v zemědělské krajině vyvolává dříve provedená blokáce zemědělského půdního fondu, která je často problematická. Dále uvedený příspěvek se proto zaměřuje na možnosti, jak přispět k nápravě nevhodné blokáce ZPF v procesu územního plánování. Informace uvedené v článku prezentují především existující, relevantní materiály, které lze využít jako exaktní podklady například při řešení koncepte uspořádání krajiny v návrhu územního plánu.

1. Úvod

1.1 Zásadní předpoklad regenerace zemědělské krajiny

Zejména v 70. a 80.-tých letech minulého století probíhala v Československu intenzivní úprava zemědělské krajiny pro potřeby centrálně řízené zemědělské velkovýroby. Institut vlastnictví zemědělské půdy byl v té době potlačen.

Floskule „krajina patří všem“, je v pozadí i řady současných přístupů k řešení krajiny. Krajinařské záměry se často nezabývají dotčenými vlastnickými právy. Přitom krajinu tvoří soubor parcel a pozemků konkrétních vlastníků. Jejich práva mohou být omezena či dotčena jen při splnění podmínek stanovených právními předpisy. Jednou z těchto podmínek je prokázání veřejného zájmu. Zřetelně se handicap nedostatečného prokázání veřejného zájmu ukazuje v případech, kdy je vydaná územně plánovací dokumentace napadena u soudu.

Jak náročné je hledání potřebného konsensu s vlastníky na řešení krajiny mohou potvrdit řešitelé plánu společných zařízení v rámci komplexních pozemkových úprav. Často se nedaří umístit v řešeném katastrálním území ani prvky ÚSES, které jsou veřejným zájmem daným zákonem o ochraně přírody a krajiny.

Je fakt, že řada mimoprodukčních funkcí krajiny, které lze označit jako veřejný zájem, vyžaduje specifický management na rozsáhlém segmentu území. Potřebný management obvykle omezuje vlastnická práva. A právě takové funkce je nutné dostatečně odůvodnit jako veřejný zájem.

Specifikovat, odůvodnit a dle možnosti parametrizovat veřejný zájem v konkrétní části zemědělské krajiny lze nejlépe na základě exaktně provedené analýzy ZPF.

1.2 Rekapitulace hlavních důvodů pro regeneraci zemědělské krajiny

V této části příspěvku jsou rekapitulovány hlavní důvody, které podmiňují systémový přístup k regeneraci zemědělské krajiny.

Nevhodná blokáce zemědělské půdy způsobuje:

- negativní ovlivnění vodního režimu území narušením přirozených odtokových poměrů (*zatrubnění a napřimování vodotečí; neúměrně rozsáhlá systematická drenáž půd, zornění údolnic apod.*)
- výrazné zvýšení rizika ohrožení zemědělských půd vodní i větrnou erozí, (*prodloužení délky nepřerušeného povrchového odtoku; absence vegetačních bariér, které snižují „odnosovou sílu“ větru apod.*)
- zvýšení ekologické labilita území (*odstranění dřevin a trvalých nelesních porostů, které mimo jiné plní funkci interakčních prvků; zvyšování rozsahu monofunkčních ploch orné půdy apod.*)
- snížení prostupnosti krajiny pro její obyvatele (*zrušeny historické účelové komunikace apod.*)

Ohrožení kvality i kvantity podzemních vod vzniká:

- v důsledku snížené retenční schopnosti zemědělských půd, zrychleného povrchového odtoku a dalších faktorů dochází k menšímu rozsahu doplňování zásob podzemních vod.
- plošným zemědělským znečištěním, které představuje významný faktor zranitelnosti podzemních vod. V země-

dělské krajině je proto potřeba identifikovat prostory s vysokou mírou rizika zranitelnosti podzemních vod a zajistit pro toto území potřebný management, který by snížil riziko ohrožení kvality podzemních vod.

Zvýšení erozní ohroženosti zemědělských půd se projevuje:

- zhoršováním kvalitativních i kvantitativních parametrů orniční vrstvy (*eroze odstraňuje z ornice její nejhodnotnější částice; odnosem půdních částic se snižuje mocnost orniční vrstvy apod.*)
- vznikem erozních rýh, které komplikují obhospodařování zemědělských pozemků
- usazováním smytých či odvátných půdních částic, které se usazují v povrchových vodách, v hydrografických prvcích či v přilehlé zástavbě a vyvolávají zvýšené nároky na jejich údržbu.
- snižováním účinnosti chemické výživy a ochrany (*látky aplikované na zemědělské pozemky jsou z půdy vyplavovány či odváty a ohrožují kvalitu povrchových a podzemních vod*).

Snižovaný protipovodňový potenciál zemědělské krajiny v důsledku:

- jednoúčelově zemědělsky modifikované krajiny, která v kombinaci s nevhodnými hospodářskými postupy a s trendem snižujícího se retenčního potenciálu zemědělských půd se výrazně zvyšuje riziko přívalových povodní.
- narušení údolních niv, jež neposkytují přirozený rozlivový prostor, který povodňovou vlnu může zpomalit

Omezení či potlačení funkcí údolních niv a údolnic v krajině

Narušený systém údolních niv a údolnic omezil či zcela potlačil jejich funkce v krajině (např. ekostabilizující, vodohospodářské či estetické).

- Vodní režim zemědělských půd byl melioracemi upravován, což se projevilo například zatrubňováním drobných vodotečí, napřimováním koryt, úpravou úrovně hladiny podzemních vod apod.
- V údolních nivách byly odstraňovány dřeviny.
- Vodohospodářsky, půdochranně a biotopově významné trvalé travní porosty rostoucí v nivách byly převáděny na ornou půdu. Ve svém důsledku mají takto upravené části zemědělské krajiny negativně změněný vodní režim a sníženou míru ekologické stability území.

2. Účelové analýzy půdního prostředí jako nezbytný podklad pro plánování krajiny

V současné době existuje celá řada podkladů územní analýzy, které jsou k dispozici v digitální podobě pro celé území ČR. Dále uvedené mapové a analytické podklady poskytuje Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i. v rámci svých nabízených služeb. Přehled a vizualizace těchto podkladů je dostupný na adrese

<http://geoportal.vumop.cz>

Analýzu zemědělské krajiny s cílem specifikovat důvody a způsoby její regenerace, je potřeba zaměřit na následující oblasti.

2.1 Analýza ZPF z hlediska jeho rámcové delimitace (druh, tvar a velikost pozemků)

Výsledek analýzy se využije při stanovování podmínek využití území respektive jeho změn. Mohou přispět k odůvodnění lokalizace krajinářských opatření potřebných k udržitelnému rozvoji zemědělské krajiny. Výstupy analýzy delimitace ZPF zaměřit na vymezení:

- půdních okrsků s **nadprůměrným produkčním potenciálem (třídy ochrany I, II)** jako exaktní podklad pro stanovování udržitelného rozsahu zemědělských půd

s relativně nejlepším produkčním potenciálem v daném území (zájmové území – správní území obce i celé správní území ORP)

- půdních okrsků se zvýšeným rizikem **vodní a větrné eroze** jako podklad pro odůvodnění potřeby a lokalizace protierozních opatření v daném území (zájmové území – nejlépe v rozsahu ORP)
- lokalit s **potenciálem zatravnění** jako podklad pro odůvodnění redukce rozsahu orné půdy v daném území (zájmové území – správní území obce i celé správní území ORP)
- lokalit s **potenciálem zalesnění** jako podklad pro odůvodnění redukce rozsahu orné půdy v daném území (zájmové území – správní území obce či lépe v celém správním území ORP)
- lokalit vhodných pro **výstavbu rybníků** jako podklad pro odůvodnění lokalizace krajinářských opatření ke zlepšení vodního režimu území a jejich dalších regeneračních přínosů (pozitivní ovlivnění mikroklimatických podmínek, zvýšení biodiversity území apod.) v daném území (zájmové území – správní území obce či lépe v celém správním území ORP)
- prostorů vhodných k **řízeným rozlivům** povodňových vln jako podklad při řešení protipovodňové ochrany území (nejlépe v dílčím povodí či v celém správním území ORP)

2.2 Analýza ZPF z hlediska vodního režimu území

Výsledky této analýzy se využijí při stanovování podmínek využití území respektive jeho změn a promítnou se do řešení koncepce uspořádání zemědělské krajiny. Výstupy analýzy zaměřit na vymezení:

- okrsků (lokalit) **zranitelnosti podzemních vod** jako exaktní podklad pro diferenciaci managementu ZPF v daném území (zájmové území – správní území obce či v celém správním území ORP)
- okrsků (lokalit) **přímé ochrany** vodních útvarů jako exaktní podklad pro odůvodnění změn v druhové struktuře půdního fondu v daném území (zájmové území – správní území obce či v celém správním území ORP)
- okrsků s potenciálem **pro rozliv povodňových vod** jako exaktní podklad pro odůvodnění a ochranu specifického potenciálu zemědělské krajiny pro protipovodňovou ochranu daného území (zájmové území – nejlépe v dílčím povodí nebo alespoň v rozsahu ORP)
- půdních okrsků výrazně **ohrožených suchem** jako exaktní podklad pro odůvodnění opatření v krajině, která přispějí ke snížení rizika sucha v daném území (zájmové území – správní území obce či v celém správním území ORP)
- **linií** nepřerušovaného povrchového odtoku jako exaktní podklad pro odůvodnění rozčlenění nadměrných půdních bloků v daném území (zájmové území – správní území obce)
- **zatrubeňných** vodotečí jako exaktní podklad při řešení revitalizace drobných vodních toků v zemědělské krajině (zájmové území – nejlépe v dílčím povodí nebo alespoň v rozsahu ORP).

2.3 Analýza konfigurace terénu

Výsledek analýzy se využije pro korekce prostorového uspořádání ZPF a promítnou se do řešení koncepce uspořádání zemědělské krajiny. Výstupy analýzy zaměřit na vymezení:

- půdních okrsků s vysokým potenciálem ohrožení **vodní erozí** jako exaktní podklad pro odůvodnění potřeby a lokalizace protierozních opatření v daném území (zájmové území – správní území obce)
- významných **nivních a údolních poloh** v zemědělské krajině jako exaktní podklad pro odůvodnění ochrany jejich existujících částí a pro regeneraci jejich devastovaných úseků v daném území (zájmové území – nejlépe v dílčím povodí nebo alespoň v rozsahu ORP). →

- významných **pohledových** horizontů a dominant v zemědělské krajině jako podklad pro stanovování podmínek ochrany krajinného rázu a zároveň pro hodnocení estetických hodnot daného území (zájmové území – správné území obce).
- linií výrazných změn **svažitosti** terénu jako exaktní podklad pro odůvodnění rozčlenění nadměrných půdních bloků v daném území (zájmové území – správné území obce).

Výše uvedené datové vrstvy jsou distribuované ve formátu shp dle platného ceníku poskytovaných služeb VUMOP uveřejněného na www.vumop.cz.

3. Potenciál procesu územního plánování k návrhu regenerace zemědělské krajiny

V procesu územního plánování má pro regeneraci zemědělské krajiny největší potenciál územní plán a územní řízení. Územní plán navrhuje pro správní území obce koncepci uspořádání krajiny a v územních řízeních se rozhoduje o konkrétním charakteru a parametrech požadované změny využití území.

3.1 Návrh koncepce uspořádání krajiny v územním plánu

Územně plánovací dokumentace obcí se již řadu let nemají zabývat jen sídlem či sídly (sídelním útwarem) dané obce, ale dokumentace se vydává pro její celé správní území tj. tedy i pro „volnou krajinu“. Jakým způsobem se krajinou může UPD obce zabývat, uvádí tato kapitola.

Územní plán nemůže navrhovat konkrétní organizaci (uspořádání) zemědělských pozemků. Tato činnost přísluší procesu komplexních pozemkových úprav (KPÚ). Pozemkové úpravy mají ze zákona danou přímou vazbu na vlastníky pozemků a na veřejné prostředky, kterými je koncepce navržena v KPÚ realizována. Úrovní územního plánu přísluší vyjádření výhledového trendu rozvoje území a návrh koncepce uspořádání krajiny ve správním území obce. K promítnutí navržené koncepce uspořádání krajiny má územní plán zejména dva nástroje. Jedná se o:

- stanovení principů (cílů) pro vymezení konkrétních ploch s rozdílným způsobem využití (dále jen „plochy“) v nezastavěném území (tj. „volné“ krajině)
- stanovení územních podmínek vztahených k vymezeným plochám (dále jen „podmínky“)

3.1.1 Principy pro vymezení ploch s rozdílným způsobem využití

Zásady a principy vymezení ploch s rozdílným způsobem využití specifikuje vyhláška č. 501/2006 Sb., vyhláška o obecných požadavcích na využívání území. Obecné požadavky na vymezení ploch stanovuje její §3. Uvádí se v něm, že s ohledem na rozdílné nároky na prostředí se území člení územním plánem na plochy podle **požadovaného způsobu** využití. Jedním z cílů územního plánování je udržitelný rozvoj území, se kterým musí být požadovaný způsob využití v souladu.

Pro vymezení ploch jsou ve vyhlášce uvedena následující východiska:

- stanovení **územních podmínek**, zejména pro:
 - vzájemně se doplňující, podmiňující nebo nekolidující činnosti,
 - pro další členění ploch na pozemky a
 - pro stanovení ochrany **veřejných zájmů** v těchto plochách,
- zohlednění následujících skutečností:
 - **specifické podmínky** a charakter území
 - omezení střetů **vzájemně neslučitelných činností** a požadavků na **uspořádání a využívání** území.

Z interpretace výše uvedených zásad a principů pro vymezení ploch s rozdílným způsobem využití lze dovodit, že navržena koncepce uspořádání krajiny, prostřednictvím rámcové delimitace (rozhrazení) ploch, navrhuje výhledové využití území (výhledový „Land use“). Determinujícími kritérii pro návrh výhledového „Land use“ jsou veřejné zájmy v krajině a její udržitelný rozvoj.

Návrh **žádoucího** (potřebného) rozvoje zemědělské krajiny v daném správním území by měl mimo jiné vycházet z výše uvedených analýz ZPF.

3.1.2 Stanovení územních podmínek

Obecně lze konstatovat, že územní plán promítá koncepci (urbanistickou, veřejné infrastruktury uspořádání krajiny) prostřednictvím způsobu vymezení jednotlivých ploch s rozdílným způsobem využití, způsobem rozložení jejich daného spektra a vymezením koridorů ve správním území obce. Přitom je potřeba každé ploše a koridoru stanovit relevantní podmínky pro jejich využití, případně pro změny využití území. Příloha č. 7 k vyhlášce č. 500/2006 Sb. o podmínkách uvádí, že textová část územního plánu má podle písmene **f)** stanovit podmínky pro využití ploch s rozdílným způsobem využití s určením:

- převažujícího účelu využití (**hlavní využití**), pokud je možné jej stanovit,
- **přípustného** využití,
- **nepřípustného** využití (včetně stanovení, ve kterých plochách je vyloučeno umístění staveb, zařízení a jiných opatření pro účely uvedené v § 18 odst. 5 stavebního zákona),
- popřípadě stanovení **podmíněně přípustného** využití těchto ploch a
- stanovení podmínek **prostorového uspořádání**, včetně základních podmínek ochrany krajinného rázu (například výškové regulace zástavby, charakteru a struktury zástavby, stanovení rozmezí výměry pro vymezení stavebních pozemků a intenzity jejich využití).

3.2. Územní řízení

Způsob vymezení a rozmístění spektra ploch a k nim stanovené podmínky představují hlavní propojení koncepce uspořádání krajiny na její postupné naplňování, které se projevuje v územním řízení. Podmínky lze, či je potřeba, stanovovat v celém možném spektru územního rozhodování. Tučně jsou zvýrazněna ustanovení, která se mohou při transformaci zemědělské krajiny významně uplatnit. Dle § 77 SZ je územní rozhodnutí rozhodnutím o:

- a) **umístění stavby** nebo zařízení (dále jen „rozhodnutí o umístění stavby“),
- b) **změně** využití území,
 - Rozhodnutí o změně využití území vyžadují
 - a) **terénní úpravy** podle § 3 odst. 1,
 - b) stanovení dobývacího prostoru,
 - c) odstavné, manipulační, prodejní, skladové nebo výstavní plochy,
 - d) hřbitovy,
 - e) **změny druhu pozemku**, zejména zřizování, rušení a úpravy vinic, chmelnic, lesů, parků, zahrad a sadů, pokud podmínky nejsou stanoveny schválenými pozemkovými úpravami nebo jiným územním rozhodnutím,
 - f) úpravy pozemků, které **mají vliv na schopnost vsakování vody**.
 - c) změně vlivu užívání stavby na území,
- d) **dělení nebo scelování** pozemků,
- e) ochranném pásmu.

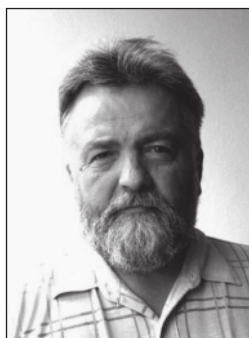
4. Závěr

Návrh řešení koncepce uspořádání krajiny řeší a zohledňuje řadu požadavků. Dle přílohy č. 7 k vyhlášce č. 500/2006 Sb., se jedná zejména o prostupnost krajiny, ekologickou stabilitu území, erozní ohroženost území, protipovodňovou ochranu území, využití a ochranu rekreačního potenciálu území, vymezení ploch potenciální těžby v území apod.

Při řešení zemědělské krajiny, která plní jak produkční funkci, tak řadu mimoprodukčních funkcí (ekosystémových služeb), nejsou v dostatečné míře využívány existující exaktní podklady odvozené z relevantních potenciálů ZPF a dalších přírodních podmínek daného území. Cílem tohoto příspěvku bylo podat přehled o dostupných podkladech odvozených z analýz půdního prostředí, které jsou využitelné v územním plánu při návrhu koncepce uspořádání krajiny.

V současné době se nabízí těžko opakovatelná příležitost pro řešení koncepce krajiny ve středním měřítku (velké měřítko – územní plány; malé měřítko – zásady územního rozvoje). Obce s rozšířenou působností mohou pro svůj správní obvod pořídit vysoce dotovanou územní studii krajiny. V rámci analytické fáze studie lze zajistit podklady relevantní pro dané území. Jejich využití by bylo několikanásobné. Samozřejmě by z nich vycházela návrhová část studie,

podklady by mohly být využity při řešení územních plánů jednotlivých obcí, které spadají do správního území ORP. A vybraná data by mohla být zařazena mezi sledované údaje v územně analytických podkladech dané ORP. ■

V minulých dnech oslavil významné životní jubileum pan Ing. Petr Grmela

Narozen v Prostějově, absolvoval Vysokou školu zemědělskou v Brně, Agronomickou fakultu – obor zahradnický (1980–1985).

Působí na pozemkovém úřadě Brno - venkov, nyní Pobočka Brno, od roku 1992 dosud – od

r. 1998 jako vedoucí. Zvláštní odborná způsobilost v oboru půdoznalství a pozemkových úprav – 1995.

Do dalších let přejeme hodně zdraví a pracovních úspěchů.

Redakce

Režim potvrzování GP – určení hranic pozemků PÚ

V letošním roce došlo ke změně posuzování GP při jejich potvrzování ze strany příslušných katastrálních pracovišť (KP) s tím, že doplněním podání nelze zasahovat do předloženého ověřeného GP nebo ZPMZ. V řízení PGP má být založena 1 verze GP a 1 verze ZPMZ. Pokud dojde k opravě GP nebo ZPMZ, je nutné zahájit nové řízení PGP. KP může zaslat výzvu k doplnění podání pouze v ojedinělých případech (poskytnutí nesprávných údajů pro vyhotovení GP, není přiložen ověřený GP nebo ZPMZ jako celek).

Zpracovatelé KoPÚ se v důsledku zprísňení režimu ze strany potvrzovatelů při posuzování správnosti GP pro určení hranic pozemků na ObPÚ dostávají do střetu s uzavřenými podmínkami smlouvy o dílo. Dochází k neplnění smluvních termínů včetně vymáhání sankcí ze strany objednatele – SPÚ.

Je třeba si uvědomit, že GP pro určení hranic pozemků na ObPÚ je specifický případ GP, který zpracovává hranice velkého rozsahu (desítky km) a zákonitě dochází k chybám. Režim odstraňování těchto chyb je dnes striktně nastaven viz výše. V důsledku toho pak dochází k situaci, že KP vracejí GP a ZPMZ zpracovatelům, jakmile narazí na první chybu a dále již GP ani ZPMZ nekontrolují. Tím dochází k několikerému opětovnému zastavení řízení PGP a zahájení nového řízení PGP včetně počítání nových desetidenních lhůt pro potvrzení GP. Není výjimkou, že potvrzení GP pak trvá dva i více měsíců. Zmíněný postup přináší více práce i potvrzovatelům, neboť kontrola takových GP je časově značně náročná.

Vzhledem k výše uvedenému navrhuji zavést zvláštní postup při potvrzování GP pro určení hranic pozemků na ObPÚ ze strany KP s tím že:

- nejde-li naimportovat VFK, lze pokračovat v kontrole GP a ZPMZ,
- variantní řešení: je-li nalezena první závažná chyba, KP pokračuje v kontrole a provede výpis všech chyb GP a ZPMZ a pak je GP a ZPMZ vrácen nepotvrzený. Následuje nové podání opraveného GP a ZPMZ. Nové řízení PGP je „upřednostněno“ a GP a ZPMZ je bezodkladně potvrzen,
- variantní řešení: je-li nalezena první závažná chyba, KP pokračuje v kontrole a provede výpis všech chyb GP a ZPMZ, ty jsou v rámci stávajícího řízení PGP na základě výzvy opraveny a GP a ZPMZ je potvrzen.

Navrhuji projednat tuto problematiku na úrovni jednání mezi SPÚ – ČÚZK a následně v rámci pracovní skupiny k řešení problematiky OKO – PÚ (PRSK) dohodnout jednotný postup potvrzování GP.

Ing. Lubor Pekarský

Po 25 letech byl vyhlášen dotační titul na údržbu a opravu polních cest realizovaných při pozemkových úpravách

● **Ministerstvo zemědělství schválilo 22. 12. 2016 zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací programem 129660 – Údržba a obnova kulturní a venkovských prvků pro rok 2017, konkrétně program 129666 – Údržba a oprava polních cest.** Pobočky Krajských pozemkových úřadů dostaly informace k tomuto programu 25. 1. 2017. Zásady, v nichž jsou uvedené veškeré informace o způsobu podání žádosti a vzory potřebných příloh, byly zveřejněny na webových stránkách E-agri.

Údržba nebo oprava polních cest se týká pouze polních cest, které byly předmětem realizace pozemkových úprav před rokem 2016, respektive do 31. 12. 2005 a to hlavních a vedlejších nikoli doplňkových. Dotace se tedy netýkala výdajů na výstavbu nebo rekonstrukci polních cest, na opravu a údržbu jiných cest než realizovaných pozemkovými úřady. Dotace byla podmíněna tím, že na polní cestě nebyla závora, která by znemožňovala veřejné využití. Výše dotace byla stanovena do maximální výše 70% skutečně vynaložených, uznatelných výdajů. Minimální hodnota dotace činila 100 000 Kč a maximální 6 000 000 Kč. Žádost od obcí bylo možné podat na SZIF do 24. 2. 2017. K žádosti o dotaci žadatel musel vždy doložit potvrzení Krajského pozemkového úřadu nebo jeho pobočky dokládající informace o předmětné polní cestě.

Pobočka Plzeň zaslaťla upřesňující informaci možnosti čerpání dotace příslušným starostům 22 obcí, kde byly polní cesty před rokem 2005 vybudovány. Z celkového množství 158 komplexních pozemkových úprav se možnost dotace týkala 26 polních cest. Není známo, do jaké míry byly informace o možnosti dotace známy obcím a do jaké míry byly cesty znehodnoceny výtluky a porušeny používáním. Z celkového objemu možných případů však bylo požádáno pouze o potvrzení žádosti na dotace na 3 polní cesty. Jen je škoda, že na podání žádosti bylo poměrně málo času a to zhruba 2 měsíce. ■

SOUTĚŽ

Soutěž roku 2016 společných zařízení – projekty 1. místo

Redakce

Cesty Sovenice

Ing. Jan Kusovský, Nymburk 24. 8. 2016

Stručné hodnocení přihlašovatele:

Hlavní funkcí výše uvedených cest je zpřístupnění zemědělských pozemků. Nezanedbatelnou vedlejší funkcí je obnova průchodnosti krajiny spojená s možností pěší turistiky a cykloturistiky. Cesta slouží jako vycházková trasa pro obyvatele okolních obcí. Dále je možno za doplňkovou funkci považovat funkci krajinytvornou (doplňková výsadba stromů, keřů a zatravnění). Výstavba cest rovněž umožnila vyvést část zemědělské dopravy z obcí Pojedy, Sovenice a Bošín.

Vzhledem k tomu, že obec Bošín je památkovou rezervací lidové architektury, použili jsme pro výstavbu cest přírodní nebo přírodě blízký materiál (šterk a betonové dílce). Cesty se zatím osvědčily, přestože po nich přejíždí těžká zemědělská technika. V současné době dochází k pozvolnému přirozenému zatravnění šterkových krajnic a středového pruhu vozovky. Předchozí stav cest byl velmi neuspokojivý. Po deštích byly prakticky nesjízdné, některé úseky cest byly soustavně odorávány, až se stávaly nesjízdnými.

Původní stav

Po realizaci

Komplexní pozemková úprava Sovenice zahrnuje do svého obvodu části dalších katastrálních území, aby bylo možno tato území smysluplně propojit sítí polních cest. Cest, které nekončí v polích, ale napojují se na místní komunikace nebo silnice II. nebo III. třídy.

V současné době jsou dokončovány komplexní pozemkové úpravy v navazujících katastrálních územích Seletice a Doubravy. Dokončení těchto pozemkových úprav bude příležitostí nejen k dalšímu propojení cestní sítě, ale i rozšíření liniové zeleně v zemědělské krajině. ■

Protierozní opatření Horní Lipka

Ing. Alexandr Mikuláš, SPUCR, Ústí nad Orlicí 29. 9. 2016

Stručné hodnocení přihlašovatele:

Význam z hlediska uživatele

Realizované opatření ke zpřístupnění pozemků lze hodnotit jako velmi přínosné z hlediska uživatelů. Protierozní příkop snižuje možnost vzniku plošné eroze a zajišťuje tak ochranu zemědělsky užívané půdy.

Pro veřejnost jako uživatele nádrže vznikla lokalita přírodní, klidové a relaxační zóny v daném území.

Význam z hlediska vlastníka

Pro občany města Králíky, resp. jeho části Horní Lipka nádrž snižuje hrozbu povodňových průtoků, s následky na majetek i zdraví.

Veřejná prospěšnost

V minulosti bylo v daném území provedeno rozsáhlé scelení pozemků, napřímení a regulace toků, likvidace původních cest a zeleně. Realizací uvedených opatření a již dříve vybudovaných polních cest byly z části tyto zásahy eliminovány.

Příprava a vlastní realizace přihlašovaného společného zařízení probíhala za efektivní spolupráce všech zúčastněných – města Králíky, správních úřadů na úseku ochrany

Nádrž/hráz po dokončení

přírody, projektantů, uživatelů pozemků a zhotovitele. Podle názoru přihlašovatele je spolu s dalšími realizovanými zařízeními projekt zdařilou komplexní realizací, vyprojektovanou v daném území, vycházející z plánu společných zařízení pozemkových úprav.

Širší územní vztahy

Realizované opatření je zcela v souladu s územním plánem a dále se strategií rozvoje Pardubického kraje při rozvoji a podpoře turistického ruchu v méně rozvinutých částech kraje, kterou Kralicko je.

Krajinový ráz

Realizované opatření má příznivý vliv na zlepšení krajinového rázu. Obnovení v minulosti funkční vodní nádrže včetně rozsáhlé plochy litorálu na nátok v horní části nádrže, doplnění revitalizací koryta nad nádrží a dvěma bezodtokovými tůňmi představuje ucelený systém s významnou krajinotvornou funkcí, podmínkami pro rozvoj vodní soustavy ovlivňovaných rostlinných a živočišných společenstev. Realizací vznikla lokalita přírodní, klidové a relaxační zóny v daném území.

Životní prostředí Bludov

Údaje o společném zařízení:

Název díla:

„Realizace výsadby lokálního biokoridoru K-14 v k.ú. Bludov“.

Parametry: osázená plocha 3,20 ha

Navržené řešení vychází z krajinového rázu a současného stavu zeleně. Základní osnovou kompozice se stala nově vymezená pěší trasa, která by v podobě travnaté pěšiny mohla v budoucnu sloužit pro prostup celým řešeným územím. Od této trasy se odvíjí veškeré výsadby stromů i keřů tak, aby bylo docíleno roztroušené struktury vegetačních prvků se zastoupením dlouhověkých stromů, ovocných stromů a zapojených skupin keřů s maximálním využitím stávající zeleně.

Stávající olšina v níže položené (východní) části území na parcele 2457/21 je ponechána bez zásahu a bude doplněna řadou olší a skupinami keřů ve směru jižním na téže parcele. Trasu cesty jsou po celé délce doprovázeny ovocnými stromy vysazovanými v řadě. Jde o staré tradiční odrůdy třešní, jablek a slivoní. Různými rozestupy bude časem docíleno charakteru starého rozpadlého stromořadí.

Po druhé straně cesty a ve vzdálenějších partiích území jsou vysazovány dlouhověké solitérní stromy a rozvolněné skupiny stromů (především duby, lípy, javory) místy doplněné většími skupinami keřů.

Všechny výsadby (kromě jihovýchodní lokality) jsou chráněny proti okusu zvěří oplocením v celém rozsahu lesnickou oplocenkou v. 1,6 m. Na vybraných místech jsou instalovány dřevěné brány šíře 3 m. Nově vysazené olše v jihový-

Při návrhu i provádění projektu byly respektovány všechny připomínky a podněty orgánů ochrany přírody. Realizace je v oblasti NATURA 2000 (chráněný druh chrástal polní).

Návaznost na celkovou síť jednotlivých opatření

Je částečně popsána výše, soubor všech realizovaných opatření tvoří zdařilou realizaci výsledků pozemkových úprav.

Technická náročnost stavby

Stavba nebyla technicky náročná. Probíhala standardně, jedinou anomálií byla potřeba respektovat dobu hájení v oblasti NATURA chráněného chrástala polního. Provádění stavebních prací muselo být přerušeno po dobu jeho hnízdění od května do srpna, proto byla doba provádění stavby poměrně dlouhá.

Efektivita opatření (finanční a časové parametry)

Obecně je možné zdůraznit výše popsané efekty, které však nelze vyjádřit finančními měřítky. Efekt pro přírodu a její rostlinné a živočišné druhy je významný, finančně jej nelze měřit. Efekt pro obyvatele a návštěvníky dané oblasti je rovněž finančně neměřitelný. ■

Fotografie vítěznych opatření v barvě na str. 3/4 obálky!

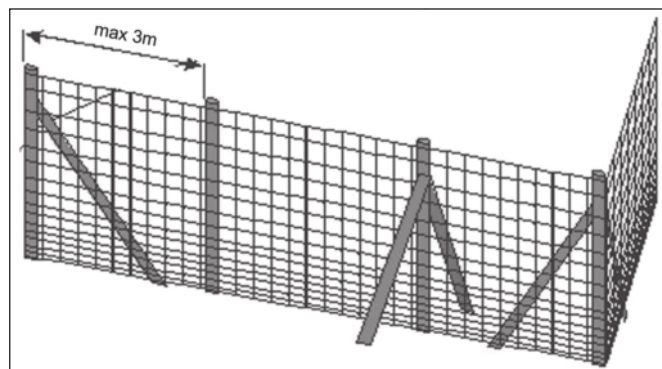
chodní části území jsou chráněny proti okusu individuální ochranou z králíčího pletiva.

Doba realizace:

výsadba říjen 2012 až květen 2013, údržba říjen 2013 až říjen 2015

Financování:

z prostředků VPS, náklady 1 400 000,- Kč s DPH ■

Vývoj časové náročnosti a cen pozemkových úprav

Ing. Lubor Pekarský, příspěvek zazněl na semináři Nemofores v Praze, koncem roku 2016

1. Časová náročnost zpracování KoPÚ

Pro srozumitelné prezentování časové náročnosti zpracování PÚ jsem vytvořil ve spolupráci s Mgr. Petrem Brožem z KPÚ pro Plzeňský kraj **tento časový harmonogram (viz příloha str. 12/13)**. Harmonogram je vytvořen pro modelové k.ú. s těmito parametry: velikosti řešeného území je 400ha, počet LV dotčených PÚ je 200 KS a délka hranic obvodů PÚ pro ZH činní 200MJ (1MJ = odpovídá 100bm zjišťované hranice). Toto modelové k.ú. svými parametry odpovídá průměrné KoPÚ zpracovávané v ČR.

Harmonogram jsme rozdělili do jednotlivých etap zpracování PÚ, které jsou barevně rozlišeny. Dělení do jednotlivých etap vychází z letité praxe a je v souladu s platnou legislativou a metodikou pro oblast zpracování PÚ.

Na harmonogramu je vidět vodorovná časová osa a svislá osa s rozdělením do etap. Tyto etapy byly dále rozloženy na jednotlivé dílčí činnosti potřebné k jejich zpracování a ohodnoceny jejich časovou náročností vyjádřenou počtem dnů. Tyto dílčí činnosti se v Harmonogramu mohou částečně překrývat.

Nejmenší časovou jednotkou pro dílčí činnosti, vyznačenou barevně jedním políčkem na časové ose v Harmonogramu je 1 týden. Tak například dílčí činnost ohodnocená časovou náročností 30 dnů odpovídá orientačně 4 týdnům a tedy 4 zabarveným políčkům, které tvoří jeden dílčí barevný pás pro tuto dílčí činnost.

Celkový barevný pás etapy je pak složen z dílčích barevných pásků a znázorňuje celkovou časovou náročnost na zpracování etapy.

Po dosažení jednotlivých časových hodnot do Harmonogramu jsme dospěli k výsledku, který stanovil minimální dobu potřebnou pro zpracování KoPÚ v modelovém k.ú. ve výši 4,7 roku.

Závěr: Z předloženého harmonogramu časové náročnosti zpracování PÚ vyplývá následující:

- Bylo by vhodné přehodnotit SPÚ nastavenou maximální délku potřebnou pro zpracování KoPÚ ve výši čtyř let. Tato horní hranice byla statisticky určena z dat odevzdávaných KoPÚ za období před rokem 2012. A byla zřejmě i ovlivněna snahou vyhovět politickým tlakům a prohlášením o nutnosti zkrácení délky trvání PÚ, které často slyším na oborových akcích od představitelů Agrární komory, Svazu měst a obcí a dalších.
- Je třeba si uvědomit, že v předchozím čtyřletém období (2012-2015) došlo k podstatnému nárůstu objemu zejména projekčních prací pro zpracování PÚ. Tento nárůst byl způsoben zavedením několika opatření, která měla za cíl sjednotit obsah odevzdávaného elaborátu PÚ.

Jedná se zejména o tato opatření:

- vydání nového Metodického návodu k provádění pozemkových úprav,
- zavedení Technického standardu dokumentace plánu společných zařízení v pozemkových úpravách,
- sjednocení činnosti Regionálních dokumentačních komisí hodnotících PSZ
- zavedení standardu Výměnného formátu pozemkových úprav.
- Celý systém přebírky prací od zpracovatelů a následné odměňování pracovníků poboček PÚ nastavený na tuto čtyřletou výši **vedl ke zhoršení vzájemných vztahů** mezi objednatelem a zpracovatelem.

- Zpracovatelé jsou pod neustálým tlakem sankcí za neplnění termínů. Stávající systém je nutí k tomu, aby svoji práci minimalizovali na rozsah nezbytně nutný pro předání díla. Zejména z pohledu projekčních prací, kde se jedná o tvůrčí činnost je tato situace vážná. Ve svém důsledku tím trpí zejména samotná krajina, pro kterou by se dalo udělat daleko více, kdyby byl dostatek času.
- **Doufám tedy, že bude tato čtyřletá hranice ze strany SPÚ v nejbližší době prolomena. Ať již v souvislosti s vyjádření Ministra zemědělství Mariana Jurečky který při své srpnové pracovní návštěvě ústředí SPÚ prohlásil, že důležitá je kvalita PÚ, jejich celkový počet je druhotný. Nebo v souvislosti s nově zaváděnou metodikou Typologie hodnocení území pro zadávání veřejné zakázky.**

Dle posledních informací, které jsem obdržel v tomto týdnu ze SPÚ, v současné době dochází na základě interní analýzy a za přispění výše prezentovaného Harmonogramu k přehodnocení maximální délky potřebné pro zpracování KoPÚ ve výši čtyř let. Nově by měla být stanovena základní délka potřebná pro zpracování KoPÚ ve výši 4,8 roku. Toto opatření jako zpracovatel velice vítám.

2. Rozbor cen za zpracování KoPÚ

Celosvětová hospodářská krize nastartovaná v roce 2008 se promítla do našeho oboru až s poměrně velkým časovým odstupem počátkem roku 2011, kdy dochází k 50 % snížení počtu vypisovaných veřejných zakázek.

Zároveň dochází ke zvýšení počtu zpracovatelů, kteří mají zájem o zpracování PÚ. Noví zájemci se rekrutovali zejména z geodetických firem, které trpěly odlivem práce v investiční výstavbě způsobené drastickým snížením finančních prostředků investovaných státem do výstavby silnic, dálnic a ostatní infrastruktury.

Tyto dva základní aspekty, málo nově vypisovaných veřejných zakázek a velký počet zájemců o ně, spolu s posuzováním uchazeči předložených nabídek dle jediného hodnotícího kritéria – nejnižší nabídkové ceny v souladu se zákonem o zadávání veřejných zakázek, vedly v období 2011 až 2014 ke kritickému propadu cen za zpracování PÚ.

Srovnáním vysoutěžené průměrné ceny za 1 hektar zpracované KoPÚ v období před krizí v letech 2008 až 2009 ve výši 6.900,- Kč/ha s nejhroším obdobím v letech 2013 až 2014 ve výši 2.600,- Kč/ha, došlo k reálnému poklesu cen za 1 hektar zpracované KoPÚ o ve výši cca 60%.

V letošním roce lze pozorovat pozitivní trend spočívající v růstu průměrné ceny za 1 hektar zpracované KoPÚ na stávající cenovou úroveň ve výši 5.100,- Kč/ha. Což představuje cca 75% cenové úrovně před krizí v letech 2008 až 2009.

Zajímavé je rovněž srovnání stávající cenové úrovně průměrné ceny za 1 hektar zpracované KoPÚ, která činí v případě mého domovského Plzeňského kraje 5.100,- Kč/ha, což odpovídá průměrné ceně za celou ČR, se Zlínským krajem, kde činí 7.630,- Kč/ha, což představuje cca o 50 % vyšší průměrnou cenu za 1 hektar zpracované KoPÚ oproti průměrné ceně za celou ČR.

Letošní nárůst průměrné ceny za 1 hektar zpracované KoPÚ způsobilo zejména 50% zvýšení počtu vypisovaných veřejných zakázek ze strany SPÚ. Snahou SPÚ je od roku 2015 zahajovat každoročně cca 200 nových KoPÚ. →

Dalším aspektem, který se promítl do růstu průměrné ceny je naprosté finanční vyčerpání firem a jejich uvědomění si, že nelze nadále nabízet ve výběrových řízeních ne-reálné podbídkové ceny.

3. Průměrná cena za 1 hektar zpracované KoPÚ

Jedním ze způsobů jak tuto cenu určit je ohodnotit provedené práce množstvím spotřebovaného času.

Pro určení celkového množství spotřebovaného času byla využita následující tabulka (viz příloha), která je používána při výběrových řízeních pro nacenění nabídkové ceny za zpracování KoPÚ.

Tabulka jak vidíte má obsahově stejné členění do jednotlivých etap zpracování KoPÚ, jako před chvílí prezentovaný Harmonogram časové náročnosti zpracování KoPÚ. Rovněž tak počet měrných jednotek v ní uvedených odpovídá modelovému k.ú. použitému v Harmonogramu.

Díky tomu bylo možné převzít z Harmonogramu ohodnocení časové náročnosti jednotlivých etap a vyjádřit ji počtem měsíců potřebných pro zpracování dané etapy přepočteným na jednoho zaměstnance.

Tak například červeně zvýrazněná etapa – Podrobné měření polohopisu mimo trvalé porosty byla ohodnocena celkovou časovou náročností přepočtenou na jednoho zaměstnance ve výši 5 měsíců. Pro přepočet je nutné uvažovat částečné zapojení dvou zaměstnanců. Měření v terénu provádějí 2 zaměstnanci 2 měsíce a následné zpracování v kanceláři provádí 1 zaměstnanec 1 měsíc. Celkem tedy 5 měsíců.

Dosažením časových hodnot pro jednotlivé etapy do tabulky byl určen celkový počet měsíců potřebných pro zpracování KoPÚ v modelové k.ú. jedním zaměstnancem ve výši 47,5 měsíce. Tím je definována první hodnota – množství spotřebovaného času, která vstupuje do výpočtu celkové ceny za zpracování KoPÚ.

Druhou hodnotou potřebnou pro stanovení celkové ceny za zpracování KoPÚ jsou celkové měsíční náklady na jednoho zaměstnance. Zde jsem dosadil zprůměrované hodnoty získané z výsledků hospodaření mé firmy za roky 2008 až 2015, z nichž vychází celkové měsíční náklady na 1 zaměstnance v následujícím členění:

- **Mzdové náklady** činí **60%** celkových nákladů (obsahují hrubou mzdu, platby za sociální, zdravotní a povinné pojištění).
- **Provozní náklady** tvoří **fixní položku ve výši 13.000,-** (obsahují nájem, opravy, energie, telefony, internet, PHM, materiál na stabilizaci apod.) Tuto položku musím zaplatit vždy, protože je to nutné pro udržení chodu firmy.
- **Zisk a reprodukce** činí **20%** celkových nákladů (obsahuje náklady na pořízení aut, měřicí a výpočetní techniku, softwaru, drobného majetku apod.).

Celkové měsíční náklady na 1 zaměstnance byly spočítány ve třech variantách pro různé hodnoty výše mzdových nákladů a to pro:

- **Průměrnou hrubou měsíční mzdu** pro 1. pololetí roku 2016 stanovenou ČSÚ ve výši **26.898,- Kč**, tomu odpovídají mzdové náklady ve výši 36.043,-Kč a **celkové měsíční náklady na 1 zaměstnance ve výši 61.057,-Kč.**
- **Medián** (cca 85% hrubé měsíční mzdy) **hrubé měsíční mzdy** pro 1. pololetí roku 2016 ve výši 22.863,- Kč, tomu odpovídají mzdové náklady ve výši 30.637,- Kč a **celkové měsíční náklady na 1 zaměstnance ve výši 53.849,- Kč.**

- **Minimální hrubou měsíční mzdu** dle nařízení vlády pro 1. pololetí roku 2016 ve výši **9.900,-Kč**, tomu odpovídají mzdové náklady ve výši 13.266,-Kč a **celkové měsíční náklady na 1 zaměstnance ve výši 30.688,- Kč.**

Součinem celkového počtu měsíců potřebných pro zpracování KoPÚ jedním zaměstnancem ve výši 47,5 měsíce a jednotlivých variant hodnot celkových **měsíčních nákladů** na 1 zaměstnance jsem stanovil celkovou **cenu za zpracování KoPÚ pro modelové k.ú.**, následně pak **cenu za 1 hektar zpracované KoPÚ v modelovém k.ú.** která činí:

- **7.250,- Kč/ha** při ohodnocení zaměstnance průměrnou hrubou měsíční mzdou
- **6.395,- Kč/ha** při ohodnocení zaměstnance mediánem hrubé měsíční mzdy
- **3.644,- Kč/ha** při ohodnocení zaměstnance minimální hrubou měsíční mzdou

Závěr: Z předloženého výpočtu ceny za 1 hektar zpracované KoPÚ v modelovém k.ú. vyplývá následující:

- Pokud mám ohodnotit své zaměstnance, kteří zpracovávají KoPÚ, alespoň průměrnou hrubou měsíční mzdou ve výši 26.898,- Kč, pak by měla **průměrná cena za 1 hektar zpracované KoPÚ činit 7.250,- Kč.**
- **Tato cenová úroveň (7.250,- Kč/ha) je o 6 % vyšší než v cenová úroveň (6.900,- Kč/ha) v období před krizí v letech 2008 až 2009.**
- V uplynulém období v letech 2011 až 2015 však činila průměrná cena za 1 hektar zpracované KoPÚ nabízená uchazeči ve výběrových řízeních **cca 3.000,- Kč/ha. Jak je to možné?**
- My zpracovatelé jsme nabízely tyto nízké ceny ve snaze přežít krizové období a udržet pohromadě pracovní tým. Bohužel jsme nepředpokládali, že toto období bude trvat pět let! A tak jsme postupně přistupovali k následujícím opatřením v tomto pořadí: rozpuštění všech rezerv, podnikání bez zisku, zastavení obnovování technického vybavení, krácení mezd, propouštění zaměstnanců.
- V současné době, kdy dochází ke zvýšení poptávky po zpracování KoPÚ, zjišťujeme, že nemáme volné kapacity a tak hledáme nové zaměstnance, ale ti nejsou.
- V předchozím období propouštění odborníci se již do oboru většinou nevrátí.
- Nové absolventy VŠ geodety či projektanty PÚ nelze sehnat. Jejich celkový počet každoročně klesá a nyní se pohybují v řádu několika desítek za celý obor. O studium oboru je čím dál tím menší zájem. Myslím, že jedním z hlavních důvodů je, že obor není pro případné zájemce finančně atraktivní.
- Nové absolventy VŠ nejsme bohužel schopni patřičně finančně ohodnotit, neboť nemáme dostatek finančních prostředků. A tak i z těch několika desítek končících absolventů jich přibližně polovina odchází do finančně zajímavějších oborů jako je například IT a v našem oboru zůstávají jen ti skutečně zapálení.

Závěr: Pokud chceme nastartovat opětovnou konjunkturu oboru, je nutné do něj vložit potřebné finanční prostředky získané ze zvýšených cen za zpracování KoPÚ!

Tabulka Stanovení ceny KoPÚ dle celkových měsíčních nákladů na jednoho zaměstnance – str. 10 !!

Tabulka – Časový harmonogram – str. 12/13 !!

Stanovení ceny KoPÚ dle celkových měsíčních nákladů na jednoho zaměstnance

Hlavní celek / dílčí část		MJ	Počet MJ	Počet měsíců nutných ke zpracování		
3.1.	Přípravné práce					
3.1.1.	Revize stávajícího bodového pole	bod	30	0.5		
	Doplnění stávajícího bodového pole	bod	15	$2 \times 0.25 + 0.5 = 1$		
3.1.2.	Podrobné měření polohopisu v obvodu KoPÚ mimo trvalé porosty	ha	350	$2 \times 2 + 1 = 5$		
	Podrobné měření polohopisu v obvodu KoPÚ v trvalých porostech	ha	50	$2 \times 1 + 0.5 = 2.5$		
3.1.3.	Zjišťování hranic obvodů KoPÚ, geometrický plán pro stanovení obvodů KoPÚ, předepsaná stabilizace dle vyhl. č. 357/2013 Sb.	100 bm	200	8		
	Vyhotovení podkladů pro případnou změnu katastrální hranice	100 bm	10	0.5		
3.1.4.	Rozbor současného stavu	ha	400	3		
3.1.5.	Dokumentace k soupisu nároků vlastníků pozemků	ha	400	3		
Přípravné práce celkem (3.1.1.-3.1.5.) bez DPH v Kč				23.5		
3.2.	Návrhové práce					
3.2.1.	Vypracování plánu společných zařízení	ha	400	7		
3.2.1.1.	Výškopisné zaměření zájmového území v obvodu KoPÚ v trvalých a mimo trvalé porosty	ha	40	0.5		
3.2.1.2.	Potřebné podélné profily, příčné řezy a podrobné situace liniových staveb PSZ pro stanovení plochy záboru půdy stavbami	100 bm	50	1		
3.2.1.3.	Potřebné podélné profily, příčné řezy a podrobné situace vodohospodářských staveb PSZ pro stanovení plochy záboru půdy stavbami	100 bm	20	0.5		
3.2.2.	Vypracování návrhu nového uspořádání pozemků k vystavení dle §11 odst. 1 zákona	ha	400	7		
3.2.3.	Předložení aktuální dokumentace návrhu KoPÚ	ks	2	1		
Návrhové práce celkem (3.2.1.-3.2.3.) bez DPH v Kč				17		
3.3.	Mapové dílo	ha	400	3		
Mapového dílo celkem (3.3.) bez DPH v Kč				3		
3.4.	Vytyčení pozemků dle zapsané DKM	100 bm	200	$2 \times 1.5 + 1 = 4$		
Vytyčení pozemků dle zapsané DKM celkem (3.4.) bez DPH v Kč				4		

Tab. řádek 1 – Revize ... Práce jednoho zaměstnance = 0,5 měsíce

Tab. řádek 2 – Doplnění ... Nutno uvažovat o částečném zapojení dvou zaměstnanců (sám to nezměřím)
– $(2 \times 0.25) + 0.5 = 1$ měsíc

Tab. řádek 3 – Podrobné ... Nutno uvažovat o částečném zapojení dvou zaměstnanců (sám to nezměřím)
– $(2 \times 2) + 1 = 5$ měsíců

Tab. řádek 4 – Podrobné ... Nutno uvažovat o částečném zapojení dvou zaměstnanců (sám to nezměřím)
– $(2 \times 1) + 0.5 = 2.5$ měsíců

Tab. řádek 5 – Zjišťování ... Příprava map a náčrtů ZH 2, předvytyčení obvodů $(2 \times 1) = 2$, ZH včetně kompletace 1, GPL 3 CELKEM = 8 měsíců

Tab. řádek 6 – Vyhotovení ... Práce pro jednoho zaměstnance = 0,5 měsíce

Tab. řádek 7 – Rozbor ... Práce pro jednoho zaměstnance = 3 měsíce

Tab. řádek 8 – Dokumentace ... Práce pro jednoho zaměstnance = 3 měsíce

- Tab. řádek 3.2.1 – Práce pro několik zaměstnanců (specialistů) CELKEM = 7 měsíců
 Tab. řádek 3.2.1.1 – Nutno uvažovat o částečném zapojení dvou zaměstnanců (sám to nezměřím)
 Tab. řádek 3.2.1.2 – Práce pro jednoho zaměstnance = 1 měsíc
 Tab. řádek 3.2.1.3 – Práce pro jednoho zaměstnance = 0,5 měsíce
 Tab. řádek 3.2.2 – Práce pro jednoho zaměstnance = 7 měsíců
 Tab. řádek 3.2.3 – Práce pro jednoho zaměstnance = 1 měsíc
 Tab. řádek 3.3 – Práce pro jednoho zaměstnance = 2 měsíce
 Tab. řádek 3.4 – Nutno uvažovat o částečném zapojení dvou zaměstnanců (sám to nezměřím) – $(2 \times 1,5) + 1 = 4$ měsíce

Rekapitulace hlavních fakturačních celků	Počet měsíců nutných k zpracování	Měsíční náklady = 61057,-Kč odpovídá průměrné mzdě 26898,- Kč	Měsíční náklady = 53849,-Kč odpovídá mediánu průměrné mzdy 22863,- Kč	Měsíční náklady = 30688,-Kč odpovídá minimální mzdě 9900,- Kč
1. Přípravné práce celkem (3.1.1.-3.1.5.) bez DPH v Kč	23,5			
2. Návrhové práce celkem (3.2.1.-3.2.3.) bez DPH v Kč	17			
3. Mapové dílo celkem (3.3.) bez DPH v Kč	3			
4. Vytýčení pozemků dle zapsané DKM (3.4.) bez DPH v Kč	4			
Celková cena bez DPH v Kč	47.5	2 900 208 Kč	2 557 828 Kč	1 457 680 Kč
Cena za 1 ha bez DPH v Kč		7 250 Kč	6 395 Kč	3 644 Kč
Celková cena bez DPH v Kč bez zisku ve výši 20%	47.5	2 329 542 Kč	2 187 042 Kč	1 247 635 Kč
Cena za 1 ha bez DPH v Kč bez zisku ve výši 20%		5 824 Kč	5 468 Kč	3 119 Kč

Jako příklad pro stanovení časové náročnosti zpracování koPÚ bylo použito modelové k.ú. v rozsahu 400 Ha, 200 LV, 200 MJ ZH, bez neřešených pozemků

Dle zprůměrovaných výsledků hospodaření naší firmy za roky 2008 až 2015 vychází orientačně celkové měsíční náklady na 1 zaměstnance:

- (E) Mzdové náklady činí 60% celkových nákladů – **proměnná** (hrubá mzda, platby za sociální, zdravotní a povinné pojištění)
 (F) Provozní náklady na 1 osobu/měsíc cca 13000,- Kč – **fixní hodnota**, musíme uhradit, aby firma fungovala (nájem, opravy, energie, PHM, kanc. potřeby a pod.) cca 20%
 (G) Zisk a reprodukce činí 20% celkových nákladů – **proměnná** (auta, měřicí a výpočetní technika, software, drobný majetek apod.)

- A Průměrná hrubá měsíční mzda za 1. pololetí roku 2016 stanovená ČSÚ činila 26898,-Kč
B Průměrný měsíc má 21 pracovních dnů bez svátků
C Průměrný měsíc má (B x 8) = 168 pracovních hodin bez svátků
 D Hrubá hodinová mzda = A/ C = 160,- Kč
 E Mzdové náklady včetně SZ a ZP 1 zaměstnance = A x 1,34 = 36043,- Kč
 F Provozní náklady fixní položka nezávislá na tržbách = 13000,- Kč
 G Zisk a reprodukce na 1 zaměstnance = (E /6) x 2 = 12014,- Kč
 H Celkové měsíční náklady na 1 zaměstnance = 61057,- Kč
 I Minimální hodinová sazba H/C = 363,-Kč
- A Medián hrubé měsíční mzdy za 1. pololetí roku 2016 činil 22 863,- Kč
 Hodnota mzdy uprostřed mzdového rozdělení odpovídá cca 85 % hrubé měsíční mzdy
 D Hrubá hodinová mzda = A/ C = 136,- Kč
 E Mzdové náklady včetně SZ a ZP 1 zaměstnance = A x 1,34 = 30 637,- Kč
 F Provozní náklady fixní položka nezávislá na tržbách = 13 000,- Kč
 G Zisk a reprodukce na 1 zaměstnance = (E /6) x 2 = 10 212,- Kč
 H Celkové měsíční náklady na 1 zaměstnance = 53 849,- Kč
 I Minimální hodinová sazba H/C = 320,- Kč
- A Minimální hrubá měsíční mzda dle nařízení vlády za 1. pololetí roku 2016 činí 9900,- Kč
 D Hrubá hodinová mzda = A/ C = 59,-Kč
 E Mzdové náklady včetně SZ a ZP 1 zaměstnance = A x 1,34 = 13 266,- Kč
 F Provozní náklady fixní položka nezávislá na tržbách = 13 000,- Kč
 G Zisk a reprodukce na 1 zaměstnance = (E /6) x 2 = 4422,- Kč
 H Celkové měsíční náklady na 1 zaměstnance = 30 688,- Kč
 I Minimální hodinová sazba H/C = 183,- Kč

Časová náročnost zpracování KoPÚ	Úkon provedený na realizaci KoPÚ	Potřebný orientač. počet dnů pro daný úkon
3.1.1. Revize a doplnění bodového pole	vydání podkladů příslušným katastrálním pracovištěm revize bodového pole, návrhu na doplnění schválení návrhu na doplnění příslušným katastrálním pracovištěm stabilizace, měření, vyhotovení dokumentace kontrola a převzetí elaborátu příslušným katastrálním pracovištěm kontrola předaných výsledků etapy a vystavení protokolu pobočkou SPÚ	5 10 30 30 30 5
3.1.1.	celkem	110
3.1.2. Podrobné měření polohopisu	vydání podkladů příslušným katastrálním pracovištěm odsouhlasení průběhu hranic liniových staveb příslušnými vlastníky či správci zjišťování hranic řešených pozemků podrobné měření polohopisu a vyhotovení dokumentace kontrola elaborátu příslušným katastrálním pracovištěm kontrola předaných výsledků etapy a vystavení protokolu pobočkou SPÚ	5 30 30 150 30 10
3.1.2.	celkem	255
3.1.3. Zjišťování hranic obvodů KoPÚ	vydání podkladů příslušným katastrálním pracovištěm zpracování vlastnické mapy dle platného mapového podkladu a schválení upřesněného obvodu obcí a příslušným KP provedení úvodního jednání pobočkou SPÚ jmenování komise, rozeslání pozvánek a vystavení vyhlášek pobočkou SPÚ dokumentace ke zjišťování hranic pozemků předvytyčení lomových bodů hranic obvodů zjišťování hranic pozemků vyhotovení elaborátu zjišťování hranic a aktualizace názvosloví vyhotovení elaborátu podrobného měření kontrola elaborátu příslušným katastrálním pracovištěm vyhotovení GP pro určení hranic pozemků na obvodu pozemkové úpravy kontrola předaných výsledků etapy a vystavení protokolu pobočkou SPÚ zápis GP příslušným katastrálním pracovištěm stanovení výměry obvodu pozemkové úpravy včetně opravného koeficientu vypracování seznamu parcel dotčených KoPÚ včetně zápisu poznámky příslušným katastrálním pracovištěm	5 30 30 30 30 30 10 40 30 30 90 5 30 10 30
3.1.3.	celkem	395
3.1.4. Rozbory a průzkumy	zajištění a prověření nezbytných podkladů pro rozbor vč. doplnění vyjádření DOSS vlastní zpracování rozborů kontrola předaných výsledků etapy a vystavení protokolu pobočkou SPÚ	45 45 10
3.1.4.	celkem	100
3.1.5. Nároky	aktualizace vlastnických map, topologická úprava izolinií BPEJ včetně vyjádření k úpravě izolinií BPEJ vyřešení případných nesouladů mezi SPI a SGI příslušným KP vyřešení duplicitního zápisu vlastnictví k pozemkům pobočkou SPÚ, rozdělení spoluvlastnictví tvorba porostové mapy pro identifikace nesouladů druhů pozemků, vyhotovení tabulky nesouladů druhů pozemků vyjádření DOSS k nesouladům druhů pozemků a způsobu využití dle § 11 odst. 1 vyhlášky vlastní zpracování soupisu nároků zpracovatelem včetně ocenění porostů, tvorby barevné mapy vlastnických vztahů, jednotlivých mapek a tabulek soupisů nároků vyložení nároků na 15 dnů, rozeslání nároků pobočkou SPÚ včetně stanovení lhůty k podání námitek, projednání nároků s vlastníky, zajištění písemných souhlasů vlastníků s řešením pozemků v PÚ dle § 3 odst. 3 zákona projednání a vypořádání připomínek na základě požadovaného dodatečné ocenění dřevin rostoucích mimo les vč. následné aktualizace dotčených nároku kontrola předaných výsledků etapy a vystavení protokolu pobočkou SPÚ	45 30 30 15 30 60 45 30 45 10
3.1.5.	Celkem	340
3.2.1. Plán společných zařízení	zpracování konceptu dle výsledků průzkumů, rozborů, dalších dokumentací, záměrů, studií a zaměření polohopisu dotváření konceptu PSZ na základě jednání se sborem, vlastníky, správci dotčených zařízení a DOSS zpracování dokumentace pro rozhledové poměry zajištění IGP včetně vyhodnocení odbornou firmou výškopisné zaměření detailu zájmového území pro návrh PSZ dokumentace výškopisu kontrola předaných výsledků etapy a vystavení protokolu pobočkou SPÚ zpracování textové a grafické podoby návrhu PSZ vč. dokumentace technického řešení dle vyhl. a TS, potřebné podélné profily, příčné řezy vč. zpracování dokumentace pro rozhledové poměry vyjádření DOSS k dokumentaci PSZ vč. vydání stanovisek zpracování případných nových požadavků a připomínek DOSS vč. opětovného vyjádření a stanoviska prokazatelné seznámení sboru s návrhem PSZ a předání dokumentace PSZ na pobočku PÚ ke kontrole před uložením na centrální uložení	60 60 30 60 30 10 5 80 45 30 15

	Úkon provedený na realizaci KoPÚ	Potřebný orientač. počet dnů pro daný úkon
	předání dokumentace PSZ pro jednání RDK na centrální uložení před jednáním zpracování případných připomínek z jednání RDK, vč. kompletace dokumentace předložení RDK schváleného PSZ pobočkou SPÚ ke schválení zastupitelstvem obcí kontrola předaných výsledků etapy a vystavení protokolu pobočkou SPÚ	30 30 30 10
3.2.1.	celkem	375
3.2.2. Vypracování návrhu k vystavení	zpracování konceptu návrhu a jeho projednání se sborem a SPÚ vlastní tvorba návrhu, prokazatelné osobní nebo korespondenčního projednávání návrhu se všemi vlastníky problematické zajištění odsouhlasení návrhu některými organizacemi (většinou bývá návrh mimo tolerance a je nutný souhlas), např. SÚS odsouhlasení zastupitelstvem kraje, které se schází jen 4x za rok, SŽDC a Povodí mají své interní kolečko k odsouhlasení návrhu cca 60 dnů zaslání výzvy pobočkou SPÚ vlastníkům, kteří se nevyjádřili k návrhu podle § 9 odst. 21 zákona tvorba dokumentace pro vystavení návrhu kontrola předaných výsledků etapy a vystavení protokolu pobočkou SPÚ	30 180 90 30 10 10
3.2.2.	celkem	290
3.2.3. Vyprac. aktualizace dokumentace pro vydání I. rozhodnutí	vystav. návrhu, vyzkoušení účastníků o vystav. a stanovení lhůty pro námitky vč. vypořádání námitek úprava návrhu na základě připomínek vč. vyjádření dotčených účastníků a změn v SPI svolání závěrečného jednání kontrola elaborátu příslušným katastrálním pracovištěm tvorba dokumentace pro vydání I. Rozhodnutí včetně aktualizace návrhu na základě změn v SPI kontrola předaných výsledků etapy a vystavení protokolu pobočkou SPÚ čistě vydání I. Rozhodnutí	60 30 30 30 45 15 30
3.2.3.	celkem	180
3.3. Mapové dílo	topologická úprava izoliní BPEJ včetně vyjádření k úpravě izoliní BPEJ tvorba elaborátu DKM tvorba příloh k II. rozhodnutí vydání kladného stanoviska k převzetí výsledku zeměměřických činností přísluš. katastr. pracovištěm kontrola předaných výsledků etapy a vystavení protokolu pobočkou SPÚ	45 45 30 30 10
3.3.	celkem	115
3.4. Vytyč. pozemků dle zapsané DKM	čistě vydání II. rozhodnutí do příprava a vytyčení nového uspořádání pozemků včetně stabilizace prokazatelné seznámení všech vlastníků pozemků s vytyčenou hranicí vyhotovení dokumentace o vytyčení hranice pozemků včetně jejího doručení všem vlastníkům a příslušnému katastrálnímu pracovišti kontrola dokumentace a vyznačení trvalého označení hranice do souboru geodetických informací příslušným katastrálním pracovištěm kontrola předaných výsledků etapy a vystavení protokolu pobočkou SPÚ	180 40 5 30 30 10
3.4.	celkem	115

Českomoravská komora pro pozemkové úpravy, z.s.

Severočeský poboční spolek,

a

Státní pozemkový úřad

si Vás dovolují pozvat na

celostátní odborný seminář

ZELEŇ DO KRAJINY V POZEMKOVÝCH ÚPRÁVÁCH

Odpovědné osoby za SPU ČR

Mgr. Jaroslava Doubravová

za ČMKPÚ – Ing. Jaroslav Tměj

Seminář proběhne dne 7. dubna 2017

Místo konání: budova ČSVTS, Novotného lávka 200/5,
Praha 1, sál č. 217

Návrh Akčního plánu seminářů a konferencí ČMKPÚ a SPÚ pro rok 2017

1. Regionální odborný seminář
„*Právo v praxi krajinného inženýra – problémy stavebního řízení*“, 3. 4. 2017, České Budějovice
2. Celostátní odborný seminář
„*Zeleň v krajině v pozemkových úpravách*“, 7. 4. 2017, Praha
3. Celostátní odborný seminář
„*Plán společných zařízení a investiční záměry*“, 16. 5. 2017, Praha
4. Celostátní odborná konference
„*Ochrana a zhodnocení půdy*“, 4. – 5. 10. 2017, Olomouc
5. Regionální odborný seminář
„*Vodohospodářská opatření v praxi*“, červen 2017, Dolní Morava
6. Regionální odborný seminář
„*Komplexní řešení krajiny, okr. Blansko*“, září 2017
7. Regionální odborný seminář
„*Odborné setkání s účastníky řízení v rámci Jm kraje*“, září 2017

INFORMACE

Příprava vyhlášky o stanovení hodnocení erozního ohrožení půdy, přípustné míry erozního ohrožení a opatření ke snížení erozního ohrožení

Ing. Petr Chmelík

Protierozní ochrana zemědělské půdy byla zákonem řešena velmi nedostatečně. Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy přitom odhaduje, že téměř čtvrtina půd je silně ohrožena vodní erozí a asi 2 % erozí větrnou. Celkově je vodní erozí ohroženo více než 50 % výměry zemědělských půd. V oblastech s intenzivní zemědělskou činností může erozní smyv půdy dosahovat více než 17 tun na hektar za rok. V důsledku nevhodného využívání půdy dochází k zanášení vodních toků, komunikací a jiných pozemků, při ukládání sedimentů na půdy může docházet k uvolňování škodlivých látek. Neopominutelný je tedy i vliv půdy na kvalitu povrchových a podzemních vod, jelikož vodní srážky přicházejí do kontaktu s půdou a její kvalita tak má přímý vliv na vstupy živin a jiných látek do vod. Náklady na nápravu nese následně veřejný sektor, správy povodí nebo vlastníci rybníků a jiných vodních děl.

Příčinou erozních událostí jsou dlouhodobě vysoká míra zornění půdy (71 %), nepřiměřeně velké půdní bloky a vysoký podíl pěstování širokořádkových plodin, zejména kukuřice. Zmírnění projevů eroze se očekávalo od působení standardů GAEC (Good Agricultural and Environmental Conditions), které mají zajistit zemědělské hospodaření ve shodě s ochranou životního prostředí a jsou součástí Kontroly podmíněnosti (Cross Compliance). Na ochranu půdy před erozí jsou zaměřeny standardy GAEC I a GAEC II. Dodržování standardů se vztahuje pouze na příjemce zemědělských podpor a na vybrané erozně ohrožené oblasti. Omezení jsou odstupňována podle intenzity erozního ohrožení na vybraných pozemcích (neplatí tedy obecně). V důsledku plošně nedostatečně vymezené půdy ohrožené erozí v evidenci půdy (LPIS), zejména půdy silně erozně ohrožené, je účinnost opatření nedostatečná.

Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Pro řešení škod způsobovaných erozí byla právní úprava v zákoně č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu (dále jen „zákon“) před novelou č. 41/2015 Sb. jen velmi obtížně aplikovatelná na poškození půdy erozí. V ustanovení § 3 zákona byla v odstavci 1 vlastníkem a nájemcem dána pouze obecná povinnost hospodařit mj. tak, aby při hospodaření na zemědělské půdě nepoškozovali příznivé fyzikální, biologické a chemické vlastnosti půdy a v odstavci 2 byla orgánům ochrany zemědělského půdního fondu dána možnost uložit odstranění zjištěných závad, jsou-li pro to závažné důvody. Těchto ustanovení se však s ohledem na obtížné prokazování a vymahatelnost využívalo minimálně. Novelou platnou od 01. 04. 2015 jsou požadavky ustanovení § 3 odst. 1 zákona řešena ustanovením § 3c.

V praxi byla doposud situace řešitelná pouze dohodou mezi uživatelem pozemků, obcí a orgánem ochrany zemědělského půdního fondu, kdy po opakovaných erozních událostech bylo přikročeno k nápravným opatřením na základě studie ohrožené oblasti. Studie byla většinou zaplacená z peněz určených pro pozemkové úpravy nebo došlo za tímto účelem přímo k zahájení pozemkových úprav.

Pokud veřejné mínění nedotlačilo uživatele zemědělských pozemků k dohodě o řešení protierozních úprav, situace byla téměř neřešitelná. Zemědělský podnikatel se

zaštiťoval standardy GAEC, které obvykle splňoval, neboť jsou z tohoto hlediska velice měkké. Orgán ochrany půdního fondu obce s rozšířenou působností se obvykle do soudního sporu nepouštěl, neboť soud vyžaduje znalecké posudky pro obec finančně náročné.

Novelizovaný zákon o ochraně zemědělského půdního fondu v ustanovení § 3 a § 3c nově vymezuje povinnosti vlastníka a uživatele zachovávat zásady protierozní ochrany a dle požadavku ustanovení § 22 bude zákon precizován vyhláškou „**O stanovení hodnocení erozního ohrožení půdy, přípustné míry erozního ohrožení a opatření ke snížení erozního ohrožení**“.

Přístup k problému se tímto mění, neboť postup v řešené problematice bude zakotven v zákonném předpise (vyhláše Ministerstva životního prostředí) a nebude třeba znaleckých posudků.

Ve vyhlášce mají být zakotveny následující premisy:

- Za **ohrožení** půdy se považuje stav překročení přípustné míry erozního ohrožení půdy.
- Za **poškození** půdy erozí se považuje stav, kdy v důsledku překročení přípustné míry erozního ohrožení došlo v časovém intervalu dvou zjišťování ke zhoršení sledovaných vlastností půdy – zmenšení mocnosti půdního profilu, změny jeho textury a struktury ztrátou jemných částic, vzniku brázd, výmolů nebo strží jako projevu zrychlené eroze.

Dosazením odpovídajících hodnot faktorů posuzovaného pozemku do univerzální rovnice se určí dlouhodobá průměrná roční ztráta půdy erozí (erozní ohroženost) při současném nebo navrhovaném způsobu využívání pozemku. Porovná se s přípustnou mírou erozního ohrožení.

Popis cílového stavu

Cílem je posílit ochranu zemědělského půdního fondu před poškozováním půdní úrodnosti a dalších funkcí půdy degradačními procesy, zejména erozí a kontaminací, přesněji vymezit povinnosti vlastníka nebo nájemce zemědělské půdy a odpovědnost znečišťovatele zemědělské půdy, dále stanovit povinnosti z důvodu zajištění protierozní ochrany půdy.

V území, kde jsou projevy poškozování půdy erozí četnější a protierozní ochranu půdy bude třeba řešit souborem nápravných opatření, je vhodné zpracovat program protierozních opatření. Ten na základě vyhodnocení ohroženosti zemědělské půdy erozí na jednotlivých půdních blocích navrhne vhodná opatření a postup jejich realizace tak, aby byla zajištěna jejich účinnost a efektivnost. Opatření k nápravě pak budou časově a věcně rozfázována do postupných kroků.

Opatření musí sledovat snížení ztráty půdy erozí na přípustnou míru, zastavit zvyšování skeletovitosti půdy, optimalizovat způsoby využití zemědělské půdy, podpořit její produkční a mimoprodukční funkce, asanovat degradovanou zemědělskou půdu.

Za **přípustnou míru erozního ohrožení** půdy se považují průměrné roční ztráty půdy, které dlouhodobě neohroží plnění produkčních a ekologických funkcí půdy a bude možno zajistit dostatečnou úroveň úrodnosti půdy. Z tohoto pohledu

je pro vyhodnocení erozního ohrožení celých půdních bloků výhodnější vyjádřit přímo vztah požadovaného způsobu hospodaření vzhledem k přípustné ztrátě půdy. Pro vyjádření tohoto vztahu bude zavedena „Protierozní kalkulačka“ jako pomůcka, dostupná na geoportálu SOWAC GIS, pro podchycení všech potřebných faktorů pro výpočet v daném území. Protierozní kalkulačka je zaměřena na navrhování organizačního a agrotechnického charakteru, které si volí uživatel sám. Návrh technických a biotechnických opatření bude provádět odborník na základě výpočtů dle metodik.

Faktor přípustné ztráty půdy vyjadřuje trvalou udržitelnost hospodaření na zemědělské půdě a zároveň musí zohledňovat

též ekonomickou náročnost realizace protierozních opatření. Itinerář dosažení souladu hospodaření s jeho trvalou udržitelností bude zabudován do projednávané vyhlášky a Strategie resortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030. Harmonogram umožňuje adaptaci způsobu hospodaření, nepostihuje však případy eroze vymykající se zprůměrovanému výpočtu. V těchto případech mohou vznikat velké škody a je nutno vycházet z monitoringu eroze. Uživatel pozemků bude mít možnost přizpůsobit daným podmínkám způsob hospodaření anebo budou v této části půdního bloku skokově zvýšeny nároky na protierozní ochranu. Podnětem k tomuto zásahu bude opakovaná erozní událost. ■

Resort zemědělství počítá s pozemkovými úpravami ve své strategii s výhledem do roku 2030

Redakce

Dne 24. 1. 2017 proběhla v kongresovém centru v Praze prezentace Strategie resortu Ministerstva zemědělství ČR s výhledem do roku 2030, na kterou byli pozváni vedoucí zaměstnanci všech resortních organizací. Z celkového počtu 15 000 zaměstnanců resortu se do Prahy sjelo cca 3000 vedoucích pracovníků.

Setkání mělo dvě části, jednak prezentace hlavních priorit a strategických cílů resortu a diskuzní plénium. Úvodem prezentoval ministr zemědělství vládou schválenou strategii. Zmínil se o potřebných změnách, které by reagovaly na měnící se podmínky. Z hlediska pozemkových úprav se jednalo o následující priority a strategické cíle.

Hlavní priority:

- Potravinové zabezpečení a přiměřená soběstačnost
- Konkurenceschopnost zemědělství
- Udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu
- Dosažení vyváženého územního rozvoje venkovských hospodářství a komunit, včetně vytváření a udržení pracovních míst.

Strategické cíle:

- Snížení dopadů rizikovosti podnikání v zemědělství

- Zvyšování ochrany půdy v době klimatické změny s ohledem na udržitelné hospodaření a na komplexní rozvoj a tvorbu krajiny.

Výňatek z propagačního materiálu „Pomoc hospodářům a krajině“:

Koncepční tvorba krajiny a SPÚ

Česká krajina je to nejcennější, co máme. Přitom zdaleka není připravena na nastávající výzvy. Budoucnost krajiny je v jejím návratu k přirozenosti. Pestrá a zdravá krajina a vhodné (citlivé) nakládání s přírodními zdroji jsou ve svém důsledku základem udržitelného rozvoje zemědělství.

Smysluplné a komplexní pozemkové úpravy jsou jedním ze základních prostředků moderní a zároveň přirozené tvorby krajiny. Měly by reprezentovat „to nejlepší pro dané území i pro lidi, kteří v něm žijí“. Od obnovy přirozených linií, prvků v krajině, zaniklých cest, mezi přes ekologická krajinná opatření, boj proti erozi půdy až po návraty potoků a řek do jejich meandrujících koryt.

Státní pozemkový úřad zde funguje jako inspirátor a koordinátor pozemkových úprav. SPÚ sladuje činnost mezi resorty MZe, MŽP, MMR a dalšími partnerskými organizacemi, včetně orgánů státní správy.

Revitalizace zemědělské půdy

Půda dlouhodobě ubývá a degraduje. 50% půd je ohroženo erozí, půdu znehodnocuje vysychání, dehumifikace, acidifikace a utužování těžkou technikou.

Co s tím?

- Návrat k menším půdním blokům především ve svažitých terénech
- Nové zemědělské postupy pro šetrné zvýšení produkce bez plundrování půdy
- Ochrana půd s vysokou bonitou
- Odklon od intenzivního nitrátového hnojení
- Rozumné nakládání s půdou s nízkou péstební perspektivou (zatravňování apod.)
- Pomoc monitorovacích a výzkumných metod: protierozní kalkulačka, monitoring, redesign vrstvy erozní ohroženosti LPIS, aktualizace BPEJ.

Stanovené cíle budou každým rokem vyhodnoceny se zpětnou vazbou, což vyžaduje zlepšení komunikace mezi všemi organizačními útvary resortu. Zmínil se o měnícím se klimatu a erozi půdy. Potřebu komunikace mezi složkami resortu ukázal názorně na příkladu odbahnění sedimentu v nádržích, které se objeví za tři roky ve stejném rozsahu. Tento problém nelze řešit jen pozemkovými úpravami, ale větší spoluprací SPÚ a SZIF a přizvat k tomuto jednání

zemědělce, kteří by mohli změnit způsoby hospodaření na poli. Je to lepší než sankce z vyhlášky o erozi.

Dále podrobněji rozebral společnou zemědělskou politiku náměstek ministra Sekáč, který se mj. zmínil o výsledcích Programu rozvoje venkova. I zde sehraávají významnou roli pozemkové úpravy, které z tohoto programu čerpaly v letech 2007 – 2013 4,2 miliard Kč. Upozornil na boj o půdu, kdy velcí hráči si uvědomují její cenu a princip pokladu, proto bude resort podporovat dotacemi nákup půdy pro aktivní zemědělce.

Dále vystoupila ústřední ředitelka SPÚ Maradová a představila SPÚ jako mladý úřad s koncepční tvorbou krajiny od meliorací až po půdní službu a projekci nové krajiny, kde ochrana půdy je strategickou prioritou. Upozornila na to, že už v roce 2050 se podle vědecky doložených prognóz mohou stát z kukuřičných a řepařských oblastí klimaticky teplé a suché regiony. Jako novou aktivitu a nástroj ochrany půdy uvedla LPIS, kdy od 1. 1. 2018 by mělo dojít k navýšení erozně ohrožených půd z 11 na 25%. Zmínila také jedinečnost pozemkových úprav v majetkoprávním řešení navržených opatření.

Dále po přestávce následovalo diskuzní fórum. Hlavním tématem bylo snížení administrace, které však musí jít správným směrem. Tato potřeba snížit administrativu se nedaří v celé EU. Vedení resortu uvítá jakékoliv náměty na zjednodušení.

SLOVO MINISTRA k úvodu strategie:

Dlouhodobou vizí Ministerstva zemědělství je především konkurenceschopnost a udržitelnost českého zemědělství.

Naše kroky budou směřovat k dosažení přiměřené potravinové soběstačnosti v základních komoditách, které u nás lze vyprodukovat. Nadále budeme uplatňovat přístupy a zásady udržitelného hospodaření s přírodními zdroji, budeme udržovat krajinu a podporovat její mimoprodukční funkci. Chceme, aby se i české zemědělství jako součást naší ekonomiky podílelo na snižování rozdílů mezi regiony, podporovalo vznik nových pracovních míst a zlepšovalo tak kvalitu života nejen na venkově.

Ing. Marian Jurečka, Ministr zemědělství

Státní pozemkový úřad prezentoval svoji činnost na mezinárodní konferenci

Ing. Hynek Jordán, vedoucí odděl. komunikace a marketingu

• **Praha, 18. listopadu 2016** – Zástupci SPÚ se v minulých dnech zúčastnili v nizozemském Apeldoornu mezinárodní konference zaměřené na výměnu zkušeností v oblasti pozemkových úprav a katastru nemovitostí.

Státní pozemkový úřad se na mezinárodní konferenci „Symposium on Land Consolidation and Land Readjustment for Sustainable Development“ prezentoval dvěma příspěvky v sekci „Land consolidation for environment and climate issues“. V rámci prezentace s názvem „The State Land Office and its functions in the rural areas of the Czech Republic“ byl představen Státní pozemkový úřad a jeho agendy s důrazem na proces pozemkových úprav a jejich funkce ve venkovském prostoru. V rámci druhé prezentace s názvem „Adaptation measures for climate change in the process of land consolidation“ byl podrobně představen plán

společných zařízení jako nástroj pro realizaci adaptačních opatření. Dále byl prezentován projekt Generel vodního hospodářství krajiny České republiky, který identifikuje nejzranitelnější oblasti ČR z pohledu sucha a povodní a hledá nová technická, ekonomická a legislativní řešení. (http://www.spucr.cz/frontend/webroot/uploads/files/2016/06/pb_cl_004-generel3358.pdf).

O proces provádění pozemkových úprav v České republice projevíli zájem kolegové z dánského „Knowledge Centre for Agriculture“ a belgického „Flemish Land Agency“. Jeden z hlavních řečníků, zástupce Aalborg University v Dánsku, představil výsledky srovnávací analýzy stavu pozemkových úprav ve státech střední a východní Evropy, ve které Českou republiku řadí mezi pokročilé státy se zavedeným procesem pozemkových úprav. ■

Příklad spolupráce Pobočky Domažlice KPÚ Plzeňského kraje s obcí Puclice v protipovodňové ochraně

Návrh komplexních pozemkových úprav v k.ú. Puclice byl schválen v roce 2008 a sborem zástupců bylo jednohlasně odsouhlaseno jako prioritní opatření k realizaci prvků plánu společných zařízení – realizace záchytných příkopů podél polních cest, které soustředí povrchovou vodu, zachytí do retenčního prostoru a dále odvedou do obecní dešťové kanalizace. Účelem tohoto opatření bylo rozdělení plochy povodí, usměrnění povrchového odtoku vod v zájmovém území, zmírnění následků škod po opakovaných přívalových srážkách v zastavěné části obce a eliminace smyvu ornice, zeminy a posklizňových zbytků na pozemky soukromých vlastníků.

Stavba byla zahájena: 14. 4. 2014

Stavba byla ukončena: 30. 4. 2015

Investiční náklady na realizaci: 2.464.837,- Kč vč. DPH

Důvodem pro přihlášení projektu „Záchytné příkopy a protierozní hrázka v k.ú. Puclice do soutěže „Společné zařízení roku 2015“ je snaha ukázat úzkou spolupráci mezi Pobočkou Domažlice a Obcí Puclice, která se aktivně podílela při vyhotovování projektové dokumentace a dále i při financování stavby částkou ve výši 118.659,- Kč vč. DPH z obecního rozpočtu na převedení části a zaústění vodohospo-

dářského opatření do obecní kanalizace na pozemku č. 509/1 ležícím mimo obvod komplexní pozemkové úpravy v k.ú. Puclice. Stavba nenarušila krajinný ráz zájmové lokality a pozitivně přispěla k jejímu zkulturnění. Že se jedná o společné opatření ve veřejném zájmu, svědčí pozitivní ohlasy většiny občanů Obce Puclice. Realizována stavba byla taktéž publikována v časopise Selská revue ASZ ČR v roce 2015. ■

Informace o probíhajících výzkumných projektech programu QJ – Program Komplexní udržitelné systémy v zemědělství 2012–2018 „KUS“, podprogram: Udržitelný rozvoj lesního a vodního hospodářství a ostatních oblastí zemědělství

Pro odbornou veřejnost je důležité mít informace jakým směrem se ubírá výzkum v oblasti ochrany půdy, vody a krajiny. Pozemkové úpravy jsou v těchto výzkumných projektech skloňovány a spoléhá se na ně jako na nástroj realizace potřebných změn souvisejících s novou strategií resortu zemědělství s výhledem do roku 2030.

Lze předpokládat, že po roce 2018 bude mít praxe k dispozici výstupy projektů v podobě využitelných příruček a metodik.

Dne 25. ledna 2017 proběhlo zasedání **Komise protierozní ochrany** Vědecké rady ústavu, které se koná ve velké zasedací místnosti VÚMOP, v.v.i. Na programu byly následující výzkumné projekty MZe ČR:

Projekt QJ1530181 „Stanovení aktuálních hodnot ochranného účinku vegetace za účelem kvantifikace a zefektivnění protierozní ochrany zemědělské půdy v České republice“.

Projekt QJ1620040 „Optimalizace ochrany vody a půdy v povodích vodních zdrojů s ohledem na udržitelné systémy zemědělského hospodaření“.

Projekt QJ1220054 „Vliv změny klimatických faktorů na rozvoj procesů větrné eroze, koncepční řešení opatřeními pozemkových úprav“.

Projekt QJ1510179 „Komplexní půdoochranné technologie zakládání Zea mays L. v rámci reintenzifikace rostlinné výroby“.

Projekt QJ1520028 „Kvantifikace a modelování posunu půdních částic zpracováním půdy a výmolnou erozí v rámci hodnocení celkové ztráty půdy na intenzivně zemědělsky využívaných pozemcích“.

Projekt QJ1610418 „Komplexní půdoochranné technologie pro pěstování chmelu otáčivého“.

Projekt QJ1330118 „Monitoring erozního poškození půd a projevů eroze pomocí metod DPZ“.

Pro ilustraci uvádíme poznatky z projektu, který je pozemkovým úpravám nejbližší a to „Optimalizace ochrany vody a půdy v povodích vodních zdrojů s ohledem na udržitelné systémy zemědělského hospodaření“:

Možné negativní dopady pokračujících klimatických změn na zdroje vody jsou celosvětově v popředí zájmu vědců i politiků. Tyto se na území České republiky začínají projevovat dvěma způsoby. Na jedné straně se zvyšuje výskyt a intenzita extrémních srážek a v jejich důsledku je půda poškozena vodní erozí. Produkty eroze následně zanášejí vodní toky a nádrže, snižují jejich jímací kapacitu a negativně ovlivňují i kvalitu vody. Z výsledků údajů sledovaných ČHMÚ a modelových výpočtů vyplývá, že na území České republiky lze rovněž v důsledku klimatických změn předpokládat častější výskyt sucha a to nejen v důsledku nedostatku srážek, ale také kvůli postupnému nárůstu teploty vzduchu a zvyšování výparu (Rožnovský, Fukalová, Pokladníková, 2010). Těmito jevy nebude dotčeno pouze množství vody, ale také její kvalita. Pokud nedojde k omezení produkce z bodových a plošných zdrojů znečištění, budou stoupat koncentrace živin a rizikových látek ve vodách. Omezení tohoto rizika je v současné době vnímáno mj. jako jeden z klíčových úkolů politiky ČR (Usnesení vlády č. 620/2015).

Státní pozemkový úřad vydal v roce 2016 koncepční materiál (Kolektiv SPÚ, 2016), který obsahuje hodnocení stávající intenzity procesu pozemkových úprav v ČR a vytyčuje cíle do roku 2020. Podle tohoto podkladu byly k 31. 12. 2015 dokončeny komplexní pozemkové úpravy (KoPÚ) v 1965 katastrálních územích, což představuje 15 % katastrů ČR. Do roku 2020 se podle koncepce předpokládá, že budou ukončeny KoPÚ v 5962 k.ú., tedy v 45,5 % katastrů ČR. Tento nárůst by mohl pro ochranu půdy a vody znamenat významný pozitivní rozvoj, pokud budou opatření navrhovaná v plánech společných zařízení (PSZ) průběžně realizována. Například Konečná (2013) zjistila, že alespoň jedno protierozní nebo vodohospodářské zařízení bylo realizováno pouze v 10 % ze všech ukončených KoPÚ k 30.6.2012. Při tom nejvíce rozšířeným opatřením bývá plošné zatravnění erozně ohrožených ploch a záchytné příkopy (Mazín, 2016). Z vodohospodářského hlediska jsou jako velmi efektivní opatření považovány zasakovací průlehy a retenční nádrže, které jsou však náročné na přípravu, projekci a samotnou realizaci. Postupné navyšování počtu realizovaných prvků PSZ je jedním z klíčových cílů zmíněné koncepce SPÚ.

Územní plán stanoví základní koncepci rozvoje daného území, ochrany jeho hodnot, plošného a prostorového uspořádání, koncepci uspořádání krajiny a veřejné infrastruktury, zajistí pro tyto funkce ochranu nezbytných ploch. Úroveň podrobnosti zpracování a projednání územního plánu nepředpokládá bezprostřední realizaci záměrů v něm obsažených – územní plán je tedy koncepčním, nikoli realizačním dokumentem (Kyselka a kol., 2015).

Plánování v oblasti vod je ve smyslu § 23 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, v platném znění, soustavná koncepční činnost, zajišťovaná státem, jejímž účelem je vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy v oblastech:

- ochrany vod jako složky životního prostředí,
- ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod,
- trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

Plány povodí (mezinárodní plány povodí, národní plány povodí a plány dílčích povodí) jsou podkladem pro výkon veřejné správy, zejména pro územní plánování a vodoprávní řízení a jsou zpracovávány v šestiletých cyklech (aktuální období 2016–2021). Plány dílčích povodí, které se detailně věnují uceleným územím povodí, jsou pořizovány správci povodí v jejich působnosti ve spolupráci s ústředními vodoprávními úřady a příslušnými krajskými úřady. Kraje pak tyto plány dílčích povodí v rámci své územní působnosti také schvalují.

Plány povodí obsahují program opatření, který mimo jiné slouží k udržení nebo zlepšení množství i jakosti vod a v této oblasti jsou směřovány jak na bodové (např. výstavba a rekonstrukce kanalizace a ČOV) tak plošné zdroje znečištění (např. snižování znečištění ze zemědělství, omezení obsahu fosforu a pesticidů ve vodách, podpora retenční a infiltrační schopnosti půd a omezení povrchového odtoku, opatření proti suchu). Vzhledem ke koncepčnímu charakteru plánů povodí, jsou tyto důležitým podkladem pro pozemkové úpravy a územní plánování.

Redakce časopisu

PRÁVNÍ INFORMACE

Odvolací řízení v procesu pozemkových úprav

Ing. Jitka Homoláčová, Státní pozemkový úřad, Odbor metodiky pozemkových úprav

Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, ve znění pozdějších předpisů připouští možnost podání odvolání do rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav. Je to řízení, které může, ale také nemusí v probíhajících pozemkových úpravách nastat. Podané odvolání lze označit za významný zásah do závěru řízení o pozemkových úpravách nejenom z hlediska časového, ale i z hlediska věcného. Tento článek, který je věnován odvolacímu řízení a všemu co s ním souvisí, si neklade za cíl vytvořit právní rozbor jednotlivých kroků a řešení různých obvyklých i neobvyklých případů, které mohou v odvolacím řízení nastat. Uvedený text má být spíše přehlednou informací o tom, jak v praxi odvolací řízení probíhá, co může být jeho výsledkem a jaké existují důvody pro případná rušení odvoláními napadených rozhodnutí. Článek je závěrem doplněn několika statistickými údaji, které jsou vztaheny k období od r. 2013 (tj. od vzniku Státního pozemkového úřadu) do konce r. 2016.

Řízení o pozemkových úpravách je vedeno podle zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech (ZPÚ). Jedná se o zákon speciální, který upravuje oblast pozemkových úprav v rovině, na níž nelze vztáhnout obecné právní předpisy. Podle § 2 odst. 6 zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, Státní pozemkový úřad zřizuje pro výkon své působnosti pobočky krajských pozemkových úřadů, jejichž územní působnost odpovídá území jednoho nebo více okresů. Tyto pobočky rozhodují v řízení o pozemkových úpravách podle zákona č. 139/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, jako orgány prvního stupně. O odvolání proti rozhodnutí pobočky rozhoduje ústředí. Z uvedeného ustanovení zákona je zřejmé, že pobočky krajských pozemkových úřadů Státního pozemkového úřadu (v ZPÚ označené legislativní zkratkou „pozemkový úřad“) jsou správními orgány, stejně jako ústředí Státního pozemkového úřadu (ústředí SPÚ). Za obecně platný předpis je tedy v kontextu uvedeného třeba považovat zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (sp.ř.). Vztah ke správnímu řádu upravuje i ZPÚ, a to v § 24 odst. 1, kde je uvedeno: „Pokud tento zákon nestanoví jinak, postupuje se při řízení o pozemkových úpravách podle správního řádu.“

V režimu správního řádu, s drobnými speciálními úpravami uvedenými v ZPÚ, probíhá rovněž odvolací řízení.

Zeptáme-li se poboček KPÚ a konec konců i zpracovatelů pozemkových úprav, co považují za jednu z největších komplikací řízení o pozemkových úpravách, dozvíme se, že je to právě odvolací řízení. Z hlediska pobočky i zpracovatele lze tento postoj pochopit, neboť odvolacím řízením a případným následným soudním jednáním může dojít i k několikaletému přerušení prací na pozemkových úpravách. Problém není v administrativní činnosti spojené s přerušením řízení, ale v tom, že život v řešeném katastrálním území jde dál, ovšem v reálných původního stavu pozemků, bez ohledu na již vytvoření návrh nového uspořádání. Potom tedy přerušit řízení na několik let znamená při následném pokračování prací zaktualizovat většinu již dříve ukončených etap pozemkových úprav, často včetně již schváleného plánu společných zařízení.

Z pohledu vlastníků resp. účastníků řízení je nutno připustit, že odvolání je právním institutem určeným k ochraně práva za situace, kdy se účastník domnívá, že rozhodnutí vydané ve správním řízení je nezákonné. Vydání rozhodnutí státem není založeno na smluvních vztazích, jako tomu je v řízení občanskoprávním, ale na direktivním postoji státu vůči

účastníkům správního řízení. A právě z těchto důvodů musí mít účastník řízení možnost domáhat se nápravy. Jedno ze základních ustanovení správního řádu říká, že správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy (§ 4 odst. 4 sp.ř.). Není-li účastník řízení uspokojen ani výsledkem odvolacího řízení, má dále možnost podat žalobu podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

Celý proces lze shrnout do jediné věty: „Nesouhlasím s rozhodnutím, podám odvolání nebo požádám svého právního zástupce, aby tak učinil, pokud v odvolacím řízení neuspěji, podám žalobu k soudu, a když nebudu úspěšný ani u soudu, podám kasační stížnost.“ Ač to zní zcela jasně a jednoduše, k jasné představě o celém řízení je potřeba detailněji rozebrat jednotlivé kroky s ohledem na to jaké možnosti dává odvolateli i správnímu orgánu zákon.

Jako modelový příklad bude nejhodnější uvést postup odvolacího řízení u rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav, neboť právě toto rozhodnutí je nejčastějším důvodem k podání odvolání.

Rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav vydává správní orgán prvního stupně, kterým je, jak bylo již v úvodu popsáno, místně příslušná pobočka. Rozhodnutí je vydáváno v souladu s § 11 odst. 4 ZPÚ. Proti rozhodnutí o schválení návrhu může podat účastník řízení odvolání, a to do 15 dnů od doručení rozhodnutí. Odvolání se podává k ústředí SPÚ, prostřednictvím pobočky, která rozhodnutí vydala. Podané odvolání pobočka vyhodnotí z hlediska osoby odvolatele a z hlediska časového, tzn. že je nejprve třeba zjistit, zda bylo odvolání podáno účastníkem řízení, neboť § 81 odst. 1 sp.ř. výslovně uvádí, že účastník může proti rozhodnutí podat odvolání. A dále pobočka proverší, zda byla dodržena odvolací lhůta, která činí 15 dní ode dne oznámení rozhodnutí (§ 83 odst. 1 sp.ř.). V případě, že jsou splněny obě podmínky tj., že odvolání je podáno účastníkem řízení a v zákonem stanovené lhůtě, následuje postup podle § 11 odst. 6 ZPÚ: V případě odvolání proti rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav vyrozumí pozemkový úřad, který napadené rozhodnutí vydal, ostatní účastníky řízení o obsahu podaných odvolání veřejnou vyhláškou, a to se současným upozorněním na možnost vyjádřit se k předmětu odvolání do 7 dnů ode dne doručení veřejnou vyhláškou. Ve lhůtě 30 dnů od podání posledního odvolání předá pobočka kompletní spisovou dokumentaci společně se svým stanoviskem k odvolacím námítkám odvolacímu orgánu (§ 88 odst. 1 sp. ř.).

Autoremedura v řízení o pozemkových úpravách

Na tomto místě je potřeba zmínit institut autoremedury, kterou připouští § 87 sp.ř., kde je uvedeno: „Správní orgán, který napadené rozhodnutí vydal, je může zrušit nebo změnit, pokud tím plně vyhoví odvolání a jestliže tím nemůže být způsobena újma žádnému z účastníků, ledaže s tím všichni, kterých se to týká, vyslovili souhlas. Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání.“

Obdoba tohoto ustanovení byla až do konce roku 2012 uvedena také v ZPÚ. V praxi však docházelo ke značným komplikacím a vadným postupům ze strany poboček, kdy bylo v režimu autoremedury často rozhodováno v rozporu se zákonem, nebyla dostatečně šetřena práva všech účastníků, kterých se mohla autoremedura týkat. Při průměrném počtu účastníků řízení, který činí 400 až 500, nelze spolehlivě zjistit posouzení dopadu změny rozhodnutí na všechny účastníky řízení. A také skutečnost, že by existovala dvě, event.

více, rozhodnutí o schválení návrhu, je pro vydání rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv nepřijatelná, protože pro vydání tohoto rozhodnutí je závazným podkladem schválený návrh. A je třeba, aby bylo jednoznačně dáno, který návrh byl schválen a nedocházelo tak zpětně k narušení procenta původně udělených souhlasů (§ 11 odst. 4 ZPÚ). Z těchto důvodů musel být v rámci metodického vedení postup formou autoremedury z řízení o pozemkových úpravách vyloučen.

Opožděné nebo nepřipustné odvolání

Podané odvolání může, v určitých případech, pobočka vyhodnotit jako opožděné nebo nepřipustné. K opožděnému odvolání dojde v případě, kdy je odvolání podáno po zákonem stanovené lhůtě. Lhůta je zachována, je-li poslední den této lhůty učiněno podání u věcně a místně příslušného správního orgánu, nebo je-li v tento den podána poštovní zásilka adresovaná tomuto správnímu orgánu (pobočce), která obsahuje podání, držitelé poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence nebo osobě, která má obdobné postavení v jiném státě. Nepřipustné odvolání znamená, že bylo např. podáno osobou, která není účastníkem řízení nebo bylo podáno do rozhodnutí, proti němuž není odvolání přípustné. V takových případech pobočka předá spis odvolacímu správnímu orgánu do 10 dnů od podání odvolání, nic neoznamuje veřejnou vyhláškou a ve svém stanovisku se omezí pouze na uvedení důvodů rozhodných pro posouzení opožděnosti nebo nepřipustnosti odvolání (§ 88 odst. 1 sp.ř.). O nepřipustném nebo opožděném odvolání odvolací orgán rozhodne zpravidla ve třiceti denní lhůtě. V souladu s § 92 odst. 1 sp.ř. **opožděné nebo nepřipustné odvolání odvolací správní orgán zamítne. Jestliže rozhodnutí již nabylo právní moci, následně zkoumá, zda nejsou dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí. Shledá-li předpoklady pro zahájení přezkumného řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí, posuzuje se opožděné nebo nepřipustné odvolání jako podnět k přezkumnému řízení nebo žádost o obnovu řízení nebo žádost o vydání nového rozhodnutí.** Ve většině případů nedochází k narušení vydaného prvoinstančního rozhodnutí, v tomto případě rozhodnutí o schválení návrhu. Odvolací řízení vedené podle správního řádu je tím ukončeno.

Odvolání řádné

Dále se již budeme věnovat odvolání řádnému, tedy odvolání včasnému, které bylo podáno účastníkem řízení. Ještě je třeba upozornit na ustanovení § 85 odst. 1 sp.ř., podle kterého **nestanoví-li zákon jinak, má včas podané a přípustné odvolání odkladný účinek. V důsledku odkladného účinku odvolání nenastává právní moc, vykonatelnost, ani jiné právní účinky rozhodnutí.** Pro řízení o pozemkových úpravách má toto ustanovení za následek odsunutí vydání rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv do doby než bude odvolací řízení skončeno. Lhůta pro vydání rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv se může dále prodloužit o jednání u soudu v případě, že byla následně podána žaloba. O této části řízení bude pojednáno dále. Pro vyjasnění postupu odvolacího orgánu je vhodné si ustanovení § 89 odst. 1 sp.ř. rozdělit do dvou částí:

1. *Odvolací správní orgán přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem.* To znamená, že odvolací správní orgán posuzuje pouze to, proti čemu odvolatel brojí, jiné skutečnosti pouze za předpokladu, že je naplněna podmínka veřejného zájmu. S ohledem na § 2 ZPÚ, kde je veřejný zájem v pozemkových úpravách přímo deklarován, nezbyvá odvolacímu orgánu, než prověřit vždy celé řízení z hlediska věcné i procesní správnosti, a to bez ohledu na obsah odvolacích námitek.

2. *K vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, případně na jeho správnost, se nepřihlíží.* Tato část zákonného ustanovení více méně chrání všechny účastníky řízení, o jejichž právech, povinnostech a právech chráněných zájmech bylo rozhodováno. Převeďme-li uvedenou právní formulaci do praxe, znamená to, že např. formální nedostatky (chybějící razítko na veřejné vyhlášce, chybějící podpis na zápisu z jednání, zjištěná chyba v psaní nebo počtech, chybný odkaz na příslušné ustanovení zákona apod.) nemohou mít za následek zrušení odvoláním napadeného rozhodnutí.

Odvolací správní orgán posoudí rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav i celé řízení, které mu předcházelo, dále se zabývá obsahem podaného odvolání a konečně i právy odvolatele, o nichž bylo v prvním stupni řízení rozhodováno, a nejsou přímo předmětem odvolacích námitek. Na základě toho postupu mohou nastat tři různé situace ve výsledku odvolacího řízení:

1. Nebylo zjištěno porušení zákona ze strany pobočky, byly zjištěny jen některé formální nedostatky. Na ty je pobočka upozorněna v odůvodnění rozhodnutí odvolacího orgánu, avšak bez následků ve vztahu k případnému zrušení prvoinstančního rozhodnutí. Námitky odvolatele byly posouzeny a vyhodnoceny jako nedůvodné a nebylo zjištěno ani jiné porušení zákona směrem k odvolateli. **Odvolání je zamítnuto a rozhodnutí o schválení pozemkových úprav je potvrzeno.**
2. Bylo zjištěno porušení zákona ze strany pobočky (obecně, nikoliv ve vztahu k odvolateli), byly zjištěny některé formální nedostatky. Námitky odvolatele však byly vyhodnoceny jako nedůvodné. Pak **je rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav zrušeno a vráceno k doplnění řízení a vydání nového rozhodnutí** s tím, že podané odvolání nebylo přímým důvodem ke zrušení rozhodnutí. Odvolací orgán se pak nezabývá detailně odůvodněním závěrů učiněným k podanému odvolání, neboť bude ve věci nově rozhodováno.
3. Námitky odvolatele byly vyhodnoceny jako důvodné, neboť odvolatel poukázal na postup správního orgánu prvního stupně, který byl v rozporu se zákonem. V takovém případě se podanému odvolání vyhovuje a **rozhodnutí o schválení návrhu pozemkových úprav se ruší s tím, že je věc vrácena k doplnění řízení a vydání nového rozhodnutí.**

Také při oznamování rozhodnutí o podaném odvolání stanoví ZPÚ v § 11 odst. 7 dva rozdílné režimy doručování:

1. *Pokud odvolací orgán rozhodnutí pozemkového úřadu potvrdí, doručí písemně vyhotovení rozhodnutí o odvolání jen odvolateli a ostatním účastníkům řízení jej doručí veřejnou vyhláškou.*
2. *Jestliže odvolací orgán rozhodnutí pozemkového úřadu změní nebo zruší, postupuje v takovém případě při doručování podle správního řádu.* V praxi to znamená, že je rozhodnutí odvolacího orgánu doručováno všem účastníkům řízení (§ 19 a násl. sp.ř.).

Proti rozhodnutí odvolacího orgánu se nelze dále odvolat (§ 91 odst. 1 sp.ř.). Zde bychom mohli považovat odvolací řízení za skončené. Avšak vzhledem k části zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, věnované řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kde je v § 72 odst. 1 uvedeno, že žalobu lze podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem, tomu tak není. Na uvedený postup také reaguje ZPÚ § 11 odst. 9, který stanoví, že rozhodnutí podle odstavce 8 pozemkový úřad vydá po prověření, zda nebyla u příslušného soudu podána žaloba proti rozhodnutí vydanému podle od-

stavce 4. Pokud žaloba podána byla, přeruší pozemkový úřad řízení, a to až do konečného rozhodnutí soudem. Usnesení o přerušení řízení se doručuje pouze veřejnou vyhláškou.

Podání žaloby do rozhodnutí odvolacího orgánu

Pokud tedy odvolatel, kterému nebylo odvolacím orgánem vyhověno, uplatní žalobu u věcně a místně příslušného soudu, musí pobočka přerušit řízení o pozemkových úpravách. Žalováno je vždy pravomocné rozhodnutí. Zákon stanoví lhůtu pro vydání rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv, a to nejdéle do 6 měsíců od nabytí právní moci rozhodnutí o schválení návrhu (§ 11 odst. 8 ZPÚ). Aby nedošlo ze strany správního orgánu prvního stupně k porušení zákona (zákonem stanovené lhůty), musí být, jak je výše uvedeno, řízení přerušeno, a to až do konečného rozhodnutí soudem.

Řízení vedená před správními soudy mohou trvat i několik let. V zájmu objektivního náhledu na věc, je však dobré připomenout, že poté, co byla místní příslušnost soudů ve věci odvolacích rozhodnutí ústředí SPU rozčleněna mezi krajské soudy, došlo k výraznému zkrácení lhůt při projednávání podaných žalob.

Vraťme se však k dalšímu postupu (bez ohledu na časové hledisko). Pokud podaná žaloba splňuje všechny náležitosti a byla podána včas, soud po provedeném řízení učiní závěr a vynese rozsudek. A také v tomto případě mohou nastat dvě rozdílné situace:

1. Žalobě soud vyhověl a rozhodnutí odvolacího orgánu je zrušeno. V některých odůvodněných případech může soud zároveň zrušit i rozhodnutí prvoinstančního orgánu a věc se vrací podle znění a odůvodnění rozsudku buď k vydání nového rozhodnutí odvolacím orgánem, nebo v případě zrušení i prvoinstančního rozhodnutí k vydání nového rozhodnutí pobočkou.
2. Žaloba je zamítnuta a rozhodnutí odvolacího správního orgánu je potvrzeno.

V případě uvedeném pod bodem 2, může dále následovat ze strany, která nebyla při projednávání soudem úspěšná podání kasační stížnosti podle § 102 a násl. zák. č. 150/2002 Sb. Kasační stížnost se podává k Nejvyššímu správnímu soudu (NSS) a opět může dojít ke dvěma různým závěrům:

1. NSS kasační stížnost zamítne a rozsudek krajského soudu potvrdí.
2. NSS kasační stížnosti vyhověl a rozsudek krajského soudu zruší. V tomto případě se však může stát, že krajský soud přehodnotí ve světle rozsudku NSS svůj původní závěr a rozhodne ve věci nově, ovšem zcela opačně než byl původní rozsudek.

V případě situace popsané v bodě 1 lze pokračovat v řízení o pozemkových úpravách, tj. vydat rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv, avšak pouze za předpokladu, že bude provedena revize a aktualizace dosud dokončených etap pozemkových úprav, neboť v katastru nemovitostí (KN) během přerušení řízení o pozemkových úpravách dále docházelo ke změnám, k nimž sice měla pobočka podle § 11 odst. 12 ZPÚ dávat souhlas, ale nelze předpokládat, že by ze strany pobočky došlo k úplné blokaci převodů po dobu několika let. Je tedy třeba návrh upravit tak, aby korespondoval se změnami provedenými v KN.

V případě, že NSS kasační stížnosti vyhověl (ad 2), může nastat situace, kdy se řízení vrátí téměř na začátek.

Nejčastější důvody pro zrušení rozhodnutí v odvolacím řízení

Připomeňme si ještě některé opakující se důvody, pro které jsou nejčastěji odvoláními napadená rozhodnutí rušena. Pro přehlednost budeme postupovat jednotlivými paragrafy ZPÚ. Není možné vyjmenovat všechny důvody, pro

něž bylo kdy které rozhodnutí zrušeno. Zvláště, když se v téměř každém řízení vyskytne případ, který je specifický pro danou pobočku.

- Dodržení cílů pozemkových úprav (§ 2 ZPÚ) – cílem pozemkových úprav není navrhnout pro obec nebo pro developer parcelaci pro rodinné domy včetně zajištění přístupových cest z prostředků určených pro pozemkové úpravy. Obdobně nelze pod cíle pozemkových úprav podřazovat vytváření rekreačních zón kolem rybníků, vodních nádrží nebo osamoceně stojících hotelů nebo penzionů. Ani změna druhu pozemku u fotbalového hřiště, které je dlouhá léta vedeno v druhu pozemku orná není cílem pozemkových úprav.
- Chybějící souhlasy s řešením pozemků, na které se vztahuje ustanovení § 3 odst. 3 ZPÚ.
- Pozemky ve vlastnictví státu, jejichž původním vlastníkem byly církve... nejsou vedeny odděleně od ostatní půdy ve vlastnictví státu.
- Nesprávný postup při ustanovení opatrovníka, zvláště v případech, kdy zemřel účastník řízení během pozemkových úprav.
- Oslovení dotčených orgánů státní správy (§ 6 odst. 6 ZPÚ) a další úkony ve správním řízení učiněné před zahájením řízení. Na takové úkony je nahlíženo jako na neexistující a je třeba je obnovit v době po zahájení řízení o pozemkových úpravách.
- Použití špatného oceňovacího předpisu (§ 8 odst. 3 ZPÚ).
- Neocenění trvalých porostů (§ 8 odst. 6 ZPÚ).
- Chybný postup při schvalování plánu společných zařízení (PSZ), zvláště v případech, kdy je nezbytné s ohledem na konečný stav návrhu provést aktualizaci PSZ (§ 9 odst. 10 a 11 ZPÚ).
- Nedostatky v dohodách o reálném dělení spoluvlastnictví. (Chybějící podpis některého ze spoluvlastníků, podpisy nejsou ověřeny apod. – § 9 odst. 16 ZPÚ).
- Chybějící souhlas při směně pozemku zatíženého věcným břemenem (§ 9 odst. 18 ZPÚ).
- Žádným způsobem není vyřešena náhrada za nově zřízované věcné břemeno.
- Zkrácení lhůty, která je stanovena zákonem, např. v § 9 odst. 21 ZPÚ je pro vyjádření vlastníků uvedena lhůta 15 dnů, pobočka do průvodního dopisu uvede např. 10 dnů nebo 2 týdny.
- Upuštění od úhrady ceny v případě, že vlastník vstupoval do pozemkových úprav s více pozemky, které na sebe bezprostředně nenavazují (§ 21 odst. 3 vyhl. č. 13/2014 Sb.).
- Na úvodním jednání bylo stanoveno více bodů, od nichž bude měřena vzdálenost (§ 10 odst. 4 ZPÚ).
- Chybějící souhlas vlastníka v případě, že byla překročena kritéria ceny, výměry nebo vzdálenosti (§ 10 odst. 5 ZPÚ).
- Pobočka zohlední a zapracuje připomínky k vystavenému návrhu, které byly uplatněné po zákonem stanovené lhůtě. (§ 11 odst. 1 ZPÚ).
- Spisová dokumentace je vedena takovým způsobem, že nelze jednoznačně prokázat dosažení podmínky nezbytné pro vydání rozhodnutí o schválení návrhu (60 %...).
- V návrhu byly provedeny změny ještě po závěrečném jednání.
- Vydané rozhodnutí nesplňuje náležitosti, dané § 68 sp.ř. Především se jedná o chybně formulované výroky (neurčitě) v případě rozhodnutí o výměně nebo přechodu vlastnických práv a dále o nedostačující odůvodnění výrokové části rozhodnutí. Tato vada se vyskytuje nejčastěji u procesních usnesení.
- V rámci komplexních pozemkových úprav (KoPÚ) proběhlo řízení podle § 13 ZPÚ (upřesnění a rekonstrukce přídělů) a nebylo vydáno rozhodnutí podle § 13 odst. 3 ZPÚ.

Statistické údaje

Na závěr ještě několik čísel. V roce 2016 bylo pravomocně ukončeno rozhodnutím o výměně nebo přechodu vlastnických práv v celé ČR 151 KoPÚ a rozpracováno bylo 241 KoPÚ. Odboru metodiky pozemkových úprav, který vede na ústředí SPÚ odvolací řízení v pozemkových úpravách bylo v r. 2016 v rámci správního řízení doručeno 215 podání, z toho 28 odvolání, na jejichž základě bylo zrušeno 9 rozhodnutí. V tomto počtu jsou však obsažena i řízení vedená podle správního řádu, např. usnesení o vyloučení účastníka řízení. V r. 2016 bylo podáno 7 žalob. Ve dvou případech byli žalobci úspěšní (oba případy se vztahovaly k vyloučení účastníka řízení), zbývajících 5 žalob nebylo dosud soudy rozhodnuto. Pro doplnění je ještě možné uvést, že v r. 2013 bylo podáno 9 žalob, z nichž o 1 dosud soud nerozhodl a pouze v 1 případě bylo SPÚ při soudním řízení neúspěšné. Ve zbývajících 7 případech bylo soudy rozhodnuto ve prospěch SPÚ. V roce 2014 bylo, podáno celkem 12 žalob, z nichž 1 není dosud

rozhodnuta, ve 4 případech nebyl SPÚ úspěšný a 7 případů dopadlo pro SPÚ potvrzujícím rozsudkem. V roce 2015 byly podány pouze 3 žaloby, o nichž dosud nebylo rozhodnuto.

Přestože pobočky i zpracovatelé považují, jak bylo již uvedeno, odvolací řízení za velký problém, kterému je třeba se za každou cenu vyhnout, uvedené statistické údaje spíše svědčí o tom, že s ohledem na celkové počty pozemkových úprav není počet podaných odvolání a zvláště pak zrušených rozhodnutí nebo prohraných soudních sporů nijak dramatický, ani zatím nemá výrazně vzrůstající tendenci, jak je patrné z níže uvedeného přehledu. ■

rok	podání celkem	z toho odvolání	potvrzeno	zrušeno
2013	174	34	27	7
2014	153	36	28	8
2015	266	35	22	13
2016	215	37	28	9

PREZENTACE VÚMOP

Nové technologie v oblasti identifikace plošných odvodňovacích zařízení *aneb jak drony pomáhají s mapováním meliorací*

RNDr. Lenka Tlapáková, Ph.D., Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy

Podrobné Odvodňovací Zařízení

- podpovrchové drenážní systémy (DS) (vodohospodářská stavba podle zákona)
- výstavba cca 1890 – 1990
odvodněno > 1,1 mil. ha (cca 1/3 zemědělské půdy)
- 98% systematickou trubkovou drenáží

Zanešené, zborčené výusti

- není zajištěn odvod vody z POZ
- zamokření pozemku

Absence údržby HOZ
(otevřené + zatrubněné)

Projevy v ploše pozemku

- poruchy drenážních systémů
 - zamokření
 - vývěry drenážních vod
- ...mokřad?!

PROČ...?

- absence geodeticky přesného a topologicky správného podkladu o umístění v terénu, neúplná a nepřesná evidence
- meliorační stavby nejsou v evidenci KN
- absence údržby, ztráta funkčnosti, budoucí management
- nerespektování při povrchové i podzemní výstavbě, projektování KoPÚ, realizaci opatření OPŽP atd.

Výchozí podklady pro:

- zakomponování hydromelioračních opatření do syntézy opatření k ochraně půdy a vody
- zajištění odborného podkladu využitelného pro zpracování KoPÚ, ÚP, PP o ZCHÚ atd.
- POZ není v **KN**, ačkoliv vlastník pozemku je zároveň vlastníkem této stavby (stát nezajistil řádné předání projektové dokumentace při převodu na vlastníka pozemku)
- **KoPÚ** – vytvářejí nové pozemky, k nimž se uspořádávají vlastnická práva a věcná břemena, opět bez adekvátního a korektního vypořádání s existencí POZ na pozemku **POZ** v soukromém vlastnictví je neoddělitelné od HOZ ve státním vlastnictví, většinou ve správě SPÚ
- **Voda v krajině** – POZ v ploše (cca 1/3 zemědělské půdy ČR) velmi významně ovlivňuje srážkoodtokové poměry, retenci vody i všechny s tím související procesy:
 - eroze, distribuce živin a chemikálií, kvantitativní i kvalitativní půdní ukazatele
 - opět bez odpovídajícího zakotvení v DZES, PPH, LFA atd.
- Veškeré nakládání s POZ se děje nad neúplnými, zaváděcími a nepřesnými podklady – vrstva Meliorace v **LPIS**, která je závazná – vazba na dotace a sankce!
- Nenaplnil se předpoklad **útlumu funkce** POZ přirozeným stárnutím a nelze nadále jejich vliv na zhodnocení, resp. znehodnocování pozemku ignorovat
- Na údržbu POZ nebyly po roce 2007 MZE vypsány žádné **dotáční tituly**
- Chybí koncepční přístup a **garant** řešení této problematiky
- Nedodržuje se (za tohoto stavu ani nelze dodržet) platná **legislativa**

Novelizace – od 1. 4. 2015

Zákon 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
Zákon 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky

- **Kvalitativní** ochrana půdy (úrodnost, funkce) – degradace erozí, kontaminací...
- **Kvantitativní** ochrana půdy (plocha) – nadměrný a nezvratný zábor

§ 9 odst. 6 – *odnětí zemědělské půdy ze ZPF*
h) údaje o odvodnění a závlahách
i) údaje o protierozních opatřeních

Vyhláška 13/2014 Sb. o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav

§ 3, odst. 2, písmeno f) ověřené údaje o poloze rozvodných sítí, liniových staveb a melioračních zařízení

VÝZKUM – přesná polohová identifikace DS prostředky DPZ, stav, funkčnost

APLIKACE – podklady pro nakládání s odvodněnými plochami, krajinářská opatření

Nedorešené majetkoprávní vztahy – nájemce x vlastník pozemku = vlastník stavby odvodnění (POD) x správce HOZ (SPÚ, podniky Povodí, Lesů ČR) – někdy obtížné rozeznat HOZ x DVT – zařazení se měnilo dle financí na údržbu, rozdíly v evidenci

- TNV 75 4922 – ÚDRŽBA ODVODŇOVACÍCH ZAŘÍZENÍ (listopad 2015)
- Metodická příručka pro žadatele OPŽP: Pracovní postupy eliminace negativních funkcí odvodňovacích zařízení v krajině (http://www.mzp.cz/cz/priroda_blizka_opatreni)
- Metodika Zalesňování v minulosti odvodněných zemědělských pozemků (<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014-opatreni/m08-investice-do-rozvoje-lesnich-oblasti/x8-1-1-zalesnovani-a-zakladani-lesu/ke-stazeni/>)

V průběhu projektu bylo použito celkem 7 typů bezpilotních leteckých prostředků (RPAS), z toho dva následující se osvědčily nejlépe.

- flexibilita náletu – možnost domluvy den předem v závislosti na počasí
- možnost vzletu téměř kdekoli, plánování letu přímo v terénu
- létání i ve střední oblačnosti
- rychlost předání výsledných dat, navíc možnost kontroly leteckých fotografií do 5-ti minut od přistání
- vysoké rozlišení ortofotomap (až 1 cm/px)

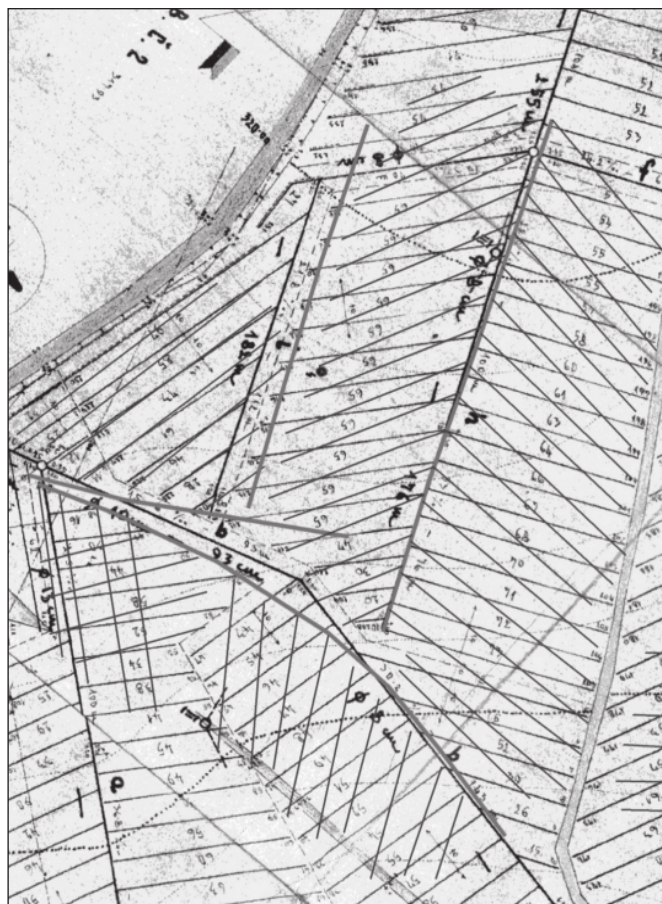

Hexacopter – ortofoto v rozlišení až 1 cm/px, termovizní dokumentace, šikmé letecké fotografie, monitoring

Bezpilotní letadlo MaVinci – ortofoto v rozlišení od 2 cm/px až 25 cm/px – nasnímávaná plocha v tomto rozlišení 30–40 km²/den

- zpřesnění topologie DS a zjištění jejich skutečné polohy v terénu (korekce původní projektové dokumentace)

Soutěž Společné zařízení roku 2016 – projekty 1. místo *(fotografická část)*

Cesty Sovenice

„Realizace výsadby lokálního biokoridoru K-14 v k.ú. Bludov“.

Protierozní opatření Horní Lipka

Soutěž Společné zařízení roku 2016

● **Dne 21. března 2017** se v prostorách Senátu Parlamentu ČR uskutečnilo vyhlášení výsledků 10. ročníku soutěže Společné zařízení roku. Akce, kterou pořádá Státní pozemkový úřad (SPÚ) ve spolupráci s Českomoravskou komorou pro pozemkové úpravy, se v této podobě letos uskutečnila naposled. Od příštího roku soutěž ponese název „**Cena krajiny**“. Nový koncept bude SPÚ realizovat společně s Ministerstvem zemědělství, které celou akci bude zastřešovat, a také další subjekty.

Předávání cen se zúčastnil senátor a předseda stálé komise Senátu pro rozvoj venkova **Miroslav Nenutil**, předsedkyně Asociace krajů ČR a hejtmanka Karlovar-

ského kraje **Jana Vildumetzová**, náměstek ministra zemědělství **Pavel Sekáč** a ústřední ředitelka Státního pozemkového úřadu **Svatava Maradová**.

Při příležitosti vyhlášení letošních výsledků soutěže navazuje Státní pozemkový úřad spolupráci s Asociací krajů ČR.

Výsledky 10. ročníku soutěže Společné zařízení roku jsou na webových stránkách SPÚ. V časopise Pozemkové úpravy budou vítězná společná zařízení uvedena v dalších číslech časopisu. V tomto čísle jsou čtenáři seznámeni se stavbami, které se umístily na prvních místech. ■

Předání cen jedné ze soutěžních kategorií. Ocenění patřilo vždy kolektivu pobočky Krajského pozemkového úřadu, zpracovatelé komplexní pozemkové úpravy (plánu společných zařízení), projektantovi stavby a dodavateli stavby.

Soutěž Společné zařízení roku 2016 – 1. místo (Protierozní opatření Horní Lipka)

